

ANLEGGSMASKINEN

NR. 06 | AUGUST 2019

60. ÅRGANG

Frekt
tyv-
eri

28

Best i
tom-
gang

22

E6:
Tids-
press

48

NYHET

MINDRE DRIVSTOFF – MER KRAFT

Nye Volvo I-Save

Volvo I-Save er en helt ny motor med klasseledende kombinasjon av drivstoffeffektivitet og dreiemoment. Kom innom vår stand på Transport og Logistikk 2019 og sjekk ut våre knallgode messepriser på bil og finansiering!

Les mer på volvotrucks.no

Volvo Trucks. Driving Progress

SKREDDERSYDDE LØSNINGER FOR DEG

Vi ser dine behov og vet
hvordan vi kan hjelpe deg

KOMPETENT
SALG & SERVICE

Rask og vennlig
service

Et nært kundeforhold med god kontakt er viktig for oss. Vi ønsker å vite mest mulig om din bedrift og hva du trenger fra oss som drivstoffleverandør. Derfor har vi et landsdekkende team av selgere klare til å hjelpe deg. Kundetilfredshet er vår prioritet, og vi er stolte av hvordan våre ansatte hele tiden leverer på dette.

Take it easy

KGK

NÅR VEIEN ER MÅLET

Vi er et firma i kjøretøybransjen som tror på langsiktige relasjoner. Derfor jobber vi med sterke varemerker og skaper lønnsom forretning som gagnar alle parter.

I KGK har du en partner med både bredde- og spisskompetanse. Vi leverer en lang rekke tilpassede produkter og løsninger til anleggsbransjen. Som kunde av KGK får du tilgang til et bredt sortiment av produkter og tjenester med artikler fra verdensledende produsenter. I tillegg sørger vi for å gi deg kunnskap og opplæring, og du får tilgang til vårt høyt verdsatte support.

Ta kontakt for en uforpliktende prat.

Dräger

Calix

BLAUPUNKT

BRINK

Calix Seat Covers
by pipe

RAM
MOUNTS

Continental

ORION

zirhana

MANN
FILTER

LOCTITE

Calix Roof Boxes
by autiform

VDO

VARTA

MXN

UNISYNK

MIRKA

Calix Roof Boxes
by autiform

4light

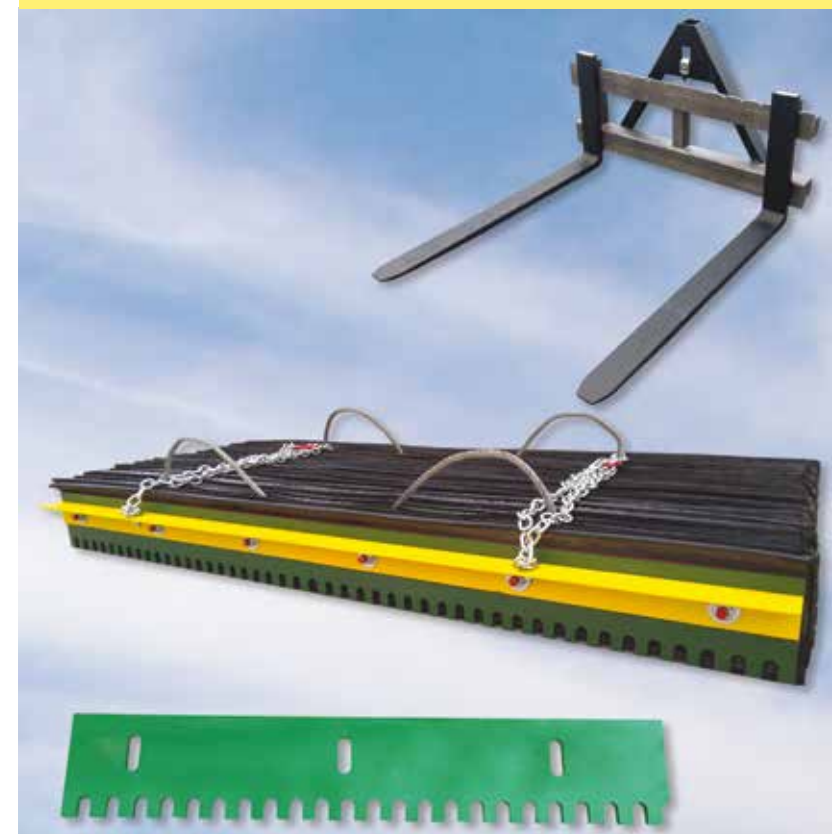
Arom-dekor
KEM AB

3M

CTEK

KGK
www.kgk.no

VEGPUSSE - ENKLERE OG BEDRE

Bygget på helsveiset stålramme

Vendbar, kan brukes på begge sider

Justerbart skrapestål av Hardox 500

Vekt 1.100 kg bredde 280 cm

Nye pallegaffler lengde 120 cm på lager

Bruerveiledning;
se www.bergma.no

Se vegpusser i bruk

BERGMA

SPRENGNINGSMATTER - HELT NY STANDARD

Montermatta med tripple løftestropper

Alle forsterkninger er festet med pressede hylser, ingen wirelås

Løftestroppene kan ikke slites fra hverandre eller krølle seg

Vi leverer fremdeles standardmatter med doble løftestropper

Se mattene i bruk

BERGMA AS
Damsgardsveien 73
5058 Bergen
Norway
www.bergma.no

Jarek
+47 920 34 482
j.kraszewski@bergma.pl
Ragnar
+47 908 65 868
info@bergma.no

INNHold

- 8 Stanset farlig graving på 13 anlegg
- 12 Tre entreprenører konkurrerer om å bygge Mo i Rana-flyplass
- 16 Arendalsuka
- 22 Enkelt grep ga enorm reduksjon i tomgangskjøringen
- 28 Frekt tyveriforsøk
- 32 Smånytt
- 36 Strengere krav til bruk av rene masser
- 40 Her skal Statens vegvesens nye divisjoner «bo»
- 42 Unik boremaskin i skiferbrudd
- 48 MEF-sjefen var sommervikar på E6-anlegg
- 56 Bygger naturlig elv for flom og fisk
- 64 Markberedning – et viktig miljøtiltak?
- 70 Jubileumsmaskin fra Japan til Toten
- 72 Flere jenter blant de beste
- 77 MEF har ordet
- 78 MEF-nytt

Abonnement: 10 utgaver pr år. Kun kr 550,-
Bestill hos kundeservice. Tlf 67 11 38 19, epost am@aboservice.no.

ØYEBLIKKET

SAMTALE: MEF inviterte til møte under Arendalsuka, med blant annet en interessant debatt med politikerne Raymond Johansen (Ap), Anne Kristine Norman (Sp) og Harald Furre (H). Oppmøtet var noe tynt. Flere aktører i anleggsbransjen hadde møter akkurat samtidig. Deriblant Skanska i naborommet til MEF-møtet. Kanskje noen kan snakke sammen litt på forhånd neste år..? (Foto: Jørn Söderholm)

REDAKTØREN

VA? Hæ...?

«Vann er livsviktig – men er det prioritert?» Det inviterte Norsk Vann til å diskutere på Arendalsuka (side 16). Svaret? Et rungende «tja». I alle fall så lenge kommunene gjør jobben sin, og alle andre slutter å mase om at staten skal ta sitt overordnede ansvar for sektoren.

Enkelte uttalelser fra nasjonale politikere indikerer liten kunnskap om og interesse for området. Vann og avløp, det er noe som foregår i kommunene, det.

Storingsrepresentant Eirik Sivertsen (Ap) sa seg uenig i at ingen gjør noe med VA. «Kommunene gjør noe», sa han med utestemme i det lille lokalet.

Tidligere energiminister Ola Borten Moe fulgte opp, og fortalte om VA-arbeid der han bor. «Det har til nå tatt seks måneder, og ser ut som bygging av firefelts E6. Det ser dyrt ut. Må det være sånn? Det er ikke rakettforskning å kjøre gravemaskin og legge rør», sa den kunnskapsrike og velutdannede SP-politikeren.

Vann- og avløpsområdet reguleres av intet mindre enn 40 lover, og ansvaret for sektoren er fordelt på 10–11 departement. Når alle har ansvar, så er det i praksis ingen som har det.

Alle er skjønt enige om at klimaet blir villere, våtere, mer ødeleggende og dermed en voldsom utfordring for overvanns- og VA-anlegg. Kommunene gjør så godt de kan innenfor sine rammer. Både de og VA-bransjen advarer mot at rammene er for små. Nasjonale politikere og myndigheter viser kun en skremmende likegyldighet.

«VA? Hæ...?»

Jørn Söderholm – jos@mef.no

Utgiver:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

I redaksjonen:
Ansv. redaktør
Jørn Söderholm
Tlf: 416 55 220
jos@mef.no

Journalist
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no
Håvard Almås
Kari Druglimo-Nygaard

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf: 477 07 338
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf: 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Abonnement:
Media Digital AS
am@aboservice.no
Dronningens gate 3,
0152 Oslo
Konto: 1602.55.93417
Kr 550 pr år (10 utg)

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design og trykksansvarlig:
www.polinor.no

ISSN 0003-3715
60. årgang

Stanset farlig graving på 13 anlegg

Arbeidstilsynet gjennomførte i mai og juni 222 tilsyn med grøfte- og gravearbeider. På 13 arbeidsplasser ble arbeidet stanset på grunn av overhengende fare for liv og helse. – Ikke veldig høyt tall, men faren er stor, sier Arbeidstilsynet.

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

– Arbeid i dype grøfter og sjakter er regnet som særlig farlig arbeid. Arbeidsgiver må derfor sørge for at arbeidet kan foregå trygt og sikkert, sier direktør Trude Vollheim i Arbeidstilsynet.

222 TILSYN

I mai og første del av juni har Arbeidstilsynet gjennomført 222 tilsyn med grøfting og gravearbeid.

På 13 arbeidsplasser ble arbeidet stanset på grunn av overhengende fare for liv og helse. Arbeidstilsynet vurderer å gi åtte overtredelsesgebyr etter tilsynsaksjonen.

– Hovedinntrykket er likevel at de fleste virksomhetene som fikk tilsyn i aksjonsperioden jobber godt med sikkerheten, sier Arbeidstilsynet i en pressemelding.

– 13 stans er ikke et veldig høyt tall, men skadepotensialet er stort. Derfor er det svært alvorlig for de arbeidstakerne som risikerer å bli utsatt for en ulykke fordi sikkerheten ikke er godt nok ivarettatt, sier Vollheim i pressemeldingen.

HØYSESONG FOR GRAVEARBEID

På denne tiden av året er det mye gravearbeid, og tilsynsaksjonen er et ledd i Arbeidstilsynets innsats for å redusere skader og ulykker i anleggsbransjen.

Det er noen typiske funn som går igjen og fører til pålegg i tilsynsaksjonen:

- Virksomhetene har ikke utarbeidet grøfteplaner

- De har ikke brukt geoteknisk kompetanse i planlegging av gravearbeidet
- Oppfølging av grøfteplaner er mangelfull
- Gravemasser er plassert for nær der det er gravd
- Det er ikke gjort gode nok tiltak for å hindre utrasing av sidevegger i grøft
- Rømningsveier mangler
- Det er mangler ved periodisk sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr og maskiner
- Det er ikke gitt god nok utstyrsspesifikk opplæring
- HMS-kort mangler

SIKKERHET I GRØFT

Når det gjøres risikofylt arbeid som grøftegraving, er det viktig at arbeidsgiver skaffer seg god kunnskap om grunnforholdene og planlegger arbeidet slik at ingen blir skadet. Her lister Arbeidstilsynet opp noen konkrete tiltak:

1. Er grøften over to meter dyp, må det utarbeides en grøfteplan. Den skal blant annet omfatte en skriftlig arbeidsinstruks som beskriver hvordan arbeidet skal utføres og hvilke sikkerhetstiltak som må gjøres. Kravet til grøfteplan gjelder uavhengig av kravet om SHA-plan (sikkerhet- helse- og arbeidsmiljøplan).
2. Dersom grøften eller sjakten har lodrette sider og er dypere enn to meter, skal den avstives. Alternativt må grøften ha en annen form for personsikring.
3. Når grøften er dypere enn tre meter skal

BRATT: Bratte, usikrede skråninger og manglende rømningsvei er en sikker måte å skaffe seg stoppordre på. (Foto: Arbeidstilsynet)

PLAN-LASER

LL 100, helautomatisk planlaser. Komplet i koffert med laser-mottaker, stativ og nivellerstang.

Alt i en koffert!

KAMPANJE
5.950,-

FALL-LASER

GL 412N, 1 falls laser m/fjernkontroll og mottaker m/mm avlesning.

14.950,-

ALT-I-EN LASER, UL633

Plan, 1-fall, 2-fall, grøfte, anlegg, bygg, lodd og vertikal.

24.900,-

UTSTYR DEG FOR NYE KRAV

Ny forskrift til § 2-3 i PBL stiller krav til innmåling på åpen grøft

ANLEGGSPAKKEN

SPECTRA SP20 GPS/GNSS

- Ultra kompakt, alt i ett, veier 0,8 kg
- 240 kanaler, klar for Galileo og Beidou
- Perfekt til CPOS uten behov for ekstern antenne

KAMPANJE
99.900,-

Alle priser er eks. mva.

UNIK!

TOTALSTASJON med 3D skanner – Trimble SX10

- Skanner 26 600 punkter i sekundet
- Integrert kamera
- 3DM skanning opptil 600 meter
- Vinkelnøyaktighet 1"
- DR Plus opptil 1300m
- Avstandsmåling opptil 2500 meter

HOVEDKONTOR

Ringeriksveien 155 - 157
Postboks 91, 1313 Vøyenenga
e-post: salg@norgeodesi.no

Se hele vårt sortiment på
www.norgeodesi.no

SIKKERHET PÅ JOBB

1. Arbeidsgiver har ansvar for at arbeidsmiljøet er forsvarlig
2. Arbeidstakerne skal aktivt medvirke til å skape et godt og sikkert arbeidsmiljø
3. Arbeidstakerne har plikt til å følge de verneinstruksene og sikkerhetsrutinene som er fastsatt på arbeidsplassen.

FARLIG: Ett av 13 anlegg Arbeidstilsynet stanset som følge av overhengende farlig arbeid i mai og juni. (Foto: Arbeidstilsynet)

en faglig kvalifisert person dimensjonere og dokumentere avstivningen. Hvis virk-somheten selv ikke har slik kompetanse, må den skaffes utenfra.

4. Gravmassene skal plasseres slik at ver-ken gravmassene, eller massene de blir lagt oppå, raser ut. Massene skal legges minst 1 meter fra sjakt- eller grøftekant-en. Grøfter som er dypere enn 1 meter, skal ha én eller flere rømningsveier.

ALVORLIGE ULYKKER

Arbeidstilsynet planlegger en lignende tilsynsaksjon til høsten.

- Hvorfor akkurat dette temaet?
- Fordi skadepotensialet er stort når ulykker skjer. Vi har blant annet regis-trert ulykker hvor arbeidere blir helt eller delvis begravd av masser som raser ned, blir truffet av armen på en gravemaskin når de oppholder seg i maskinens arbeidsområde, får stein over seg, og det har vært ulykker der gravemaskiner velter eller blir med et ras ut i vann. Når masser gir etter, følger

gjørne maskinen med, og de som arbei-der i området rundt er også utsatt. Dette er alvorlige ulykker, og slike ulykker må forebygges, sier Trude Vollheim.

I de ulykkene Arbeidstilsynet har registrert, er gravemaskiner ofte involvert, men også dumpere, lastebiler og hjullastere. Her viser Arbeidstilsynet til en rapport publisert i 2015.

STANS OG OVERTREDELSESGEBYR

Ved overhengende fare kan Arbeidstilsynet stanse de aktivitetene som er knyttet til faresituasjonen, selv om pålegg ikke er gitt. Eksempler på aktiviteter og forhold som ble stanset under kontrollene:

- Bratte usikrede graveskråninger
- Ingen rømningsveier fra grøft
- Gravmasser plassert på grøftekant
- Geoteknisk kompetanse ikke brukt og dermed tvil om graving er forsvarlig ■

GRAVE-WORKSHOP TIL HØSTEN

Senere i år vil Arbeidstilsynet arrangere en workshop om gravearbeid.

Her oppsummeres blant annet erfaringer fra tilsynsaksjonen i mai og juni og tilsynsaksjonen som er planlagt over sommeren. På denne måten kan bransjen selv bruke denne kunnskapen i sitt forebyggende arbeid.

CAT® KOMPakte HJULLASTERE ALLSIDIG MASKIN, ÅRET RUNDT. LEVERINGSKLAR NÅ!

- ✓ LETTKJØRT
- ✓ RASK
- ✓ SERVICEVENNLIG
- ✓ OVERSIKTLIG
- ✓ STERK
- ✓ DRIFTSSIKKER
- ✓ STABIL

SPESIFIKASJONER

	906M	908M
Nettoeffekt	52kW/69 hk	
Vekt	5,8 tonn	6,7 tonn
Std skuffestr.	0,9 m³	1 m³
Pris	560 000 kr	640 000 kr

Kontakt en av våre selgere for mer informasjon om våre kompakte hjullastere eller [finn ut mer her.](#)

Pon Equipment AS
Tlf 21 08 42 00 - www.pon-cat.com

SPENNENDE: Slik kan den første regionale stamflyplassen som bygges i Norge på over 40 år bli seende ut når den står ferdig. (Illustrasjon: Polarsirkelen Lufthavnutvikling AS).

Tre entreprenører konkurrerer om å bygge Mo i Rana-flyplass

AF Gruppen, Peab Anlegg og Skanska Norge skal konkurrere om totalentreprisen for ny flyplass i Mo i Rana, Helgeland.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Konkurransen om bygging av ny flyplass i Mo i Rana ble kunngjort 23. mai i år. Det kom inn flere søknader som er grundig evaluert opp mot kravene i konkurransegrunnlaget.

– Det er store og dyktige entreprenører som nå inviteres inn til konkurransen om utbyggingen. De har gjennom søknadene om prekvalifisering dokumentert at de kan gjennomføre oppdraget i henhold til de krav vi stiller som byggherre, sier Henrik Johansen, adm. direktør i Polarsirkelen lufthavnutvikling, i en pressemelding.

DE TRE LEVERANDØRENE ER ALTSÅ:

- AF Gruppen Norge AS
- Peab Anlegg AS, med Peab Anlegg AB, COWI AS, Bjørn Bygg AS, Peab Asfalt Norge AS og Hæhre Entreprenør AS som underleverandører
- Skanska Norge AS, med Norconsult AS underleverandør

SPLEISELAG

Samferdselsminister Jon Georg Dale ga 5. februar i år klarsignal til konkurranse om bygging av ny flyplass i Mo i Rana, Helgeland.

Polarsirkelen lufthavnutvikling AS, som eies av hjørnesteinsbedrifter i åtte kommuner på Helgeland, er byggherre. Flyplassen skal finansieres i et spleiselag mellom staten, næringslivet og Rana kommune.

FØRSTE PÅ 40 ÅR

Totalentreprisen inkluderer bygging av rullebane, terminal- og driftsbygg, tekniske anlegg, veier og annen infrastruktur. Oppdraget skal utføres i samspill med byggherre.

– Vi er svært fornøyd med interessen for å delta i konkurransen. Den første regionale stamflyplassen som bygges i Norge på over 40 år ansees som et meget spennende prosjekt i leverandørmarkedet, sier Henrik Johansen.

TILBUDSFRIST 20. SEPTEMBER

De tre utvalgte leverandørene inviteres til å gi tilbud innen 20. september. Polarsirkelen lufthavnutvikling vil etter forhandlinger inngå kontrakt i oktober med vinneren av tilbudskonkurransen.

Planlagt byggestart er våren 2020, og høsten 2022 skal de første store flyene lande på Helgeland. ■

ENTUSIASTISK: Henrik Johansen, daglig leder i Polarsirkelen Lufthavnutvikling AS. Bildet er fra en leverandørkonferanse i Oslo i mars.

SPAR PENGER OG MILJØET

Rør og kummer i betong er solide og bør omfylles og gjenfylles med grove, gjenbrukte masser!

- ✓ Ledningsgrøften blir mest stabil dersom man benytter tilnærmet lik fraksjonsstørrelse i og utenfor ledningssonen.
- ✓ Grove omfyllingsmasser 20 -120 mm gir høyere kvalitet (større bæreevne) og en mer stabil ledningsgrøft.
- ✓ Pukk er omtrent dobbelt så dyrt som maskinkult og genererer i tillegg ca 15 % finstoff.
- ✓ **Anleggsfasen er den delen av VA systemet som gir størst miljøbelastning. Ved å benytte stedlige masser kan man unngå store mengder CO₂ utslipp!**
- ✓ **Gjenbruk av kortreiste materialer er bærekraftig og miljøvennlig!**

Les VA-forum - fagbladet for VA-bransjen! Nytt nummer kommer ut i september.

VA-forum er gratis og utgis to ganger i året. Kunne du tenke deg å få VA-forum tilsendt i postkassa? Sett deg på distribusjonslisten vår! Registrer deg på www.vaforum.no

VI HAR ALT DU TRENGER

Ahlsell er landets største fullsortimentsgrossist, med et unikt produktutvalg innen VVS, VA, samferdsel, elektro, i tillegg til verktøy, maskiner og verneutstyr. Som kunde hos oss trenger du med andre ord bare å forholde deg til én leverandør.

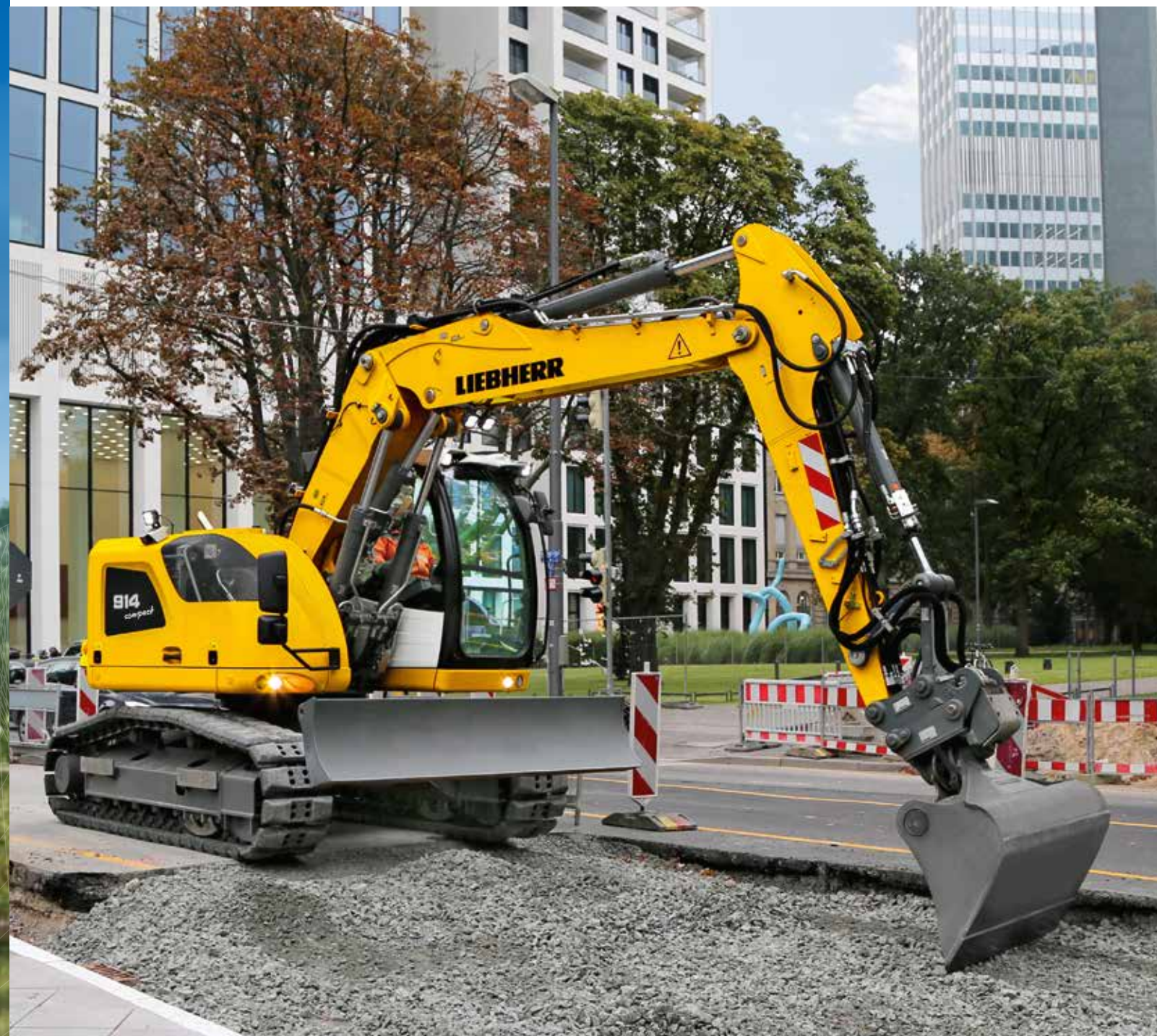
ahlsell.no

**SJEKK VÅRT
SORTIMENT I
NETTBUTIKKEN!**

ahlsell

Opplev utviklingen.

En Liebherr beltegraver

- Fremtidsrettet teknologi som gir høy effektivitet
- Gjennomtenkt maskindesign for maksimal produktivitet
- Kvalitetskomponenter produsert av Liebherr
- Ergonomisk og oversiktlig arbeidsplass som sikrer høy ytelse

Liebherr-Norge
Hamar Næringspark
Elvesletta 15, 2323 Ingeberg
Tlf.: +47 62 50 91 50
E-mail: info.norge@liebherr.com
www.facebook.com/LiebherrConstruction
www.liebherr.no
ANLEGGSMASKINEN | NR.06 | AUGUST 2019

LIEBHERR

En mur av velvilje

MEF, Norsk Vann, kommunene og rikspolitikere møttes til debatt om vann og VA. Der var de larmende enige om det meste, så lenge kommunene har ansvaret. Statens pulveriserte og spredte ansvar er det liten interesse for utenom fagmiljøene.

Tekst og foto: Jørn Søderholm - jos@mef.no

ARENDAL: Norsk Vann trommet sammen til debatt om vann og VA på Arendalsuka. Her stilte Norsk Vann selv med sin ferske direktør Thomas Breen til debatt mot representanter fra MEF, Kommunenes Sentralforbund (KS), KS Bedrift, Huseiernes Landsforbund og et knippe middels sentrale politikere.

UOVERSIKTIG ANSVAR

Thomes Trømborg fra Nedre Romerike vann- og avløpsvesen IKS samt rådmann Harald Danielsen fra Arendal kommune innledet før debatten.

– Det er uoversiktlig. 40 lover regulerer vannet og ansvaret er fordelt på ti departement. Ingen eier utfordringene, sa Thomas Breen i sin innledning.

– VA skal følge generasjonsprinsippet. Det vil si at vi overtar anlegg som fungerer, vedlikeholder dem og leverer dem videre til neste generasjon. Nå er vi i ferd med å bruke opp anleggene, uten å vedlikeholde dem til neste generasjon. Det er for lite incentiv til å drive utvikling. Vi bruker gårsdagens tekniske løsninger. Det er ikke nok til morgendagens utfordringer, sa Thomas Trømborg.

Også rådmann Harald Danielsen fra vertsbyen Arendal advarte mot at kommunene ikke er økonomisk eller juridisk i stand til å løse utfordringene som kommer.

SELVKOST

Mye av debatten dreide seg om finansiering av VA-arbeidet i kommunene. Nærmere bestemt selvfinansiering og gebyr til abonnentene.

MEF-direktør Julie Brodtkorb minnet forsamlingen – og politikerne – om en NOU om vann som har ligget i et departement siden 2006, godt begravet av Regjeringen.

– Vi i VA-bransjen greide det sjeldne å bli enige om hva vi skulle foreslå. Dere politikere i opposisjon greide ikke en gang å bruke Askøykrisen til å få saken såpass på agendaen at Regjeringen måtte svare, sa Brodtkorb.

Stortingsrepresentantene Eirik Sivertsen fra Arbeiderpartiet, Ola Borten Moe fra Senterpartiet og Kjetil Kjenseth fikk representere politikerne.

– Vi har VA-anlegg som er i ferd med å råtne på rot. Innleiderne her har liten tiltro til folks evne til å forstå og lokalpolitikernes evne til å gjøre det som trengs, sa Eirik

Sivertsen. Han var ikke enig i påstanden om at det ikke gjøres noe.

– Kommuner gjør noe, sa han.
– Hva med staten da, spurte debattleder Agnar Kaarbø.

INGEN ENKLE SVAR

– Jeg snakker om kommuner. Det henvises til en NOU. Hvis det var så enkelt, så hadde det vært gjort noe med den. Men det er ingen enkle svar på dette, sa Sivertsen.

Den begravde NOU-en kjente Ola Borten Moe ikke til, uten at han var særlig bekymret av den grunn.

– Jeg vet ikke hvorfor den har stoppet opp. Jeg ville trodd det er et tverrpolitisk ønske om å lande dette. Det er et stort etterslep på VA. Og på skolebygg. Og fylkesveier, og kommunale veier. Det er en løpende prioriteringssak. Askøysaken har økt oppmerksomheten på feltet betydelig. Kommunenes politikere kommer til å se på dette på en helt annen måte enn tidligere, sa Ola Borten Moe.

– Tja, hvordan skal vi oppsummere dette? Her er det en mur av velvilje. Ingen er imot, men samtidig er det åpenbart friksjonsflater her, sa debattleder Agnar Kaarbø mot slutten. ■

DEBATT: F.v. Eirik Sivertsen (Ap), Mette Gundersen i KS, Øyvind Brevik i KS Bedrift, Julie M. Brodtkorb i MEF, Morten Andreas Meyer i Huseiernes Landsforbund, Ola Borten Moe (Sp) og Kjetil Kjenseth (V).

ADR Global transporttanker

Enkel å flytte

Volum fra 950 til 2 900 liter

Godkjent etter ADR-forskriftene

▼ PROCUT AS

Mot oss på
Dyrsku'n:
i712

dieseltank.no

Entreprenørenes fire ønsker til kommunene

Entreprenører som jobber for norske kommuner har talt. Her er de fire viktigste tiltakene for å gjøre den lokale infrastrukturen bedre. Bygge nytt er ikke blant de fire.

Tekst og foto: Jørn Sæderholm - jos@mef.no

DEBATT: F.v. Julie M. Brodtkorb, ordfører Harald Furre (H) i Kristiansand, ordfører Anne Kristine Norman (Sp) i Sigdal og byrådsleder Raymond Johansen (Ap) i Oslo.

ARENDAL: "Hvordan skal vi bygge landet?" Det var utgangsspørsmålet da MEF-direktør Julie M. Brodtkorb møtte ordførerne i Kristiansand og Sigdal, samt byrådsleder Raymond Johansen til debatt under Arendalsuka.

– Våre medlemmer helt avhengig av oppdrag fra kommuner. Kommune-Norge er enda mer avhengig av entreprenører som står klare til å ta fatt på bygging av ny infrastruktur, sa Brodtkorb i sin innledning.

Det skjedde på et møte i regi av MEF, der organisasjonen også la fram resultatene av sin nye medlemsundersøkelse.

– Man skulle tro at entreprenører ville si at det beste er å bygge nytt. Men nei. De fleste mener det viktigste av alt er å sette av penger til vedlikehold av infrastrukturen, sa hun.

FIRE VIKTIGSTE

Dette er ifølge medlemsundersøkelsen de fire viktigste tingene MEF-medlemmene mener norske kommuner kan gjøre for å ruste sin lokale infrastruktur mot et våtere og villere klima.

1. Sett av penger til vedlikehold av infrastruktur.
2. Bruk det lokale næringslivet. Det er bedre og billigere enn å gjøre det i egen regi.
3. Få opp flere massemottak. Mangel på massemottak er et stort problem over hele landet.
4. Styrk innkjøpskompetansen. Sett krav i anbud, men følg også opp at kravene etterleveres av de som vinner anbud.

Byrådsleder Raymond Johansen i Oslo medgir at massemottak er problematisk, og at slike mottak er viktig. Selv er han opptatt av Oslos innføring av fossilfrie byggeplasser. Dette konseptet har han tatt med og vist fram i C40, en sammenslutning av de 40 største byene i verden.

FOSSILFRI BYGGEPLASS

Til stor interesse, ifølge ham selv.

– Det viser at lille Norge og lille Oslo kan bidra positivt i en global utvikling. Vi kjøper varer og tjenester for 27 milliarder kroner i året. Vi bruker vår innkjøpsmakt

blant annet til å innføre fossilfrie byggeplasser. Næringslivet svarer på det. Pon har for eksempel utviklet en elektrisk gravemaskin. Jeg tror vi gjennom å stille tydelige krav kan bidra til en positiv utvikling. Bransjen sjøl er fremoverlent og modig, sa Johansen.

STOR OPTIMISME

Medlemsundersøkelsen ble gjennomført i juni og juli. Den bekrefter også at det er gode tider i anleggsbransjen. MEF-bedriftenes forventninger til lønnsomhet, omsetning og sysselsetting har vært økende siden 2014, og markedspregosene tilsier fortsatt vekst i oppdragsmengden.

– Forventningsindeksen vår taler et tydelig språk. Så mange som én av fire medlemsbedrifter mener de må ansette flere folk. Kompetente arbeidstakere er gull verdt for våre bedrifter og det viser at anleggssektoren har plass til flere, sier Brodtkorb.

Ni av ti bedrifter melder om god eller svært god oppdragsmengde for sommeren, med noen regionale forskjeller. For de neste seks månedene er man noe mer usikre. ■

Geomatikk
Beskytter samfunnets nervetråder

Geomatikk digitaliserer din hverdag!

Ny GeoGrav - Entreprenørenes mobilapp

Appen gir deg som er ute i felten rask og enkel tilgang til dine søknader og påviserordre, og gjør det enkelt å varsle netteier. Nå har vi laget en ny versjon med bedre brukergrensesnitt og utvidet brukerfunksjonalitet.

Digital påvisning til maskinstyring

Med Geomatikks nye digitale løsning får du merkene rett inn i maskinstyringssystemet. Det forenkler gravearbeidet og bidrar til å redusere antall skader. Registrer din gravemelding på www.gravemelding.no eller ta kontakt med oss for mer info via kundeportalen eller kundesenteret.

Sentralt ledningseierregister

Gir deg oversikt over hvem som har infrastruktur i din kommune.

- Ledningseiere som Geomatikk har avtale med.
- Ledningseiere som Geomatikk viderefremidler henvendelser til.
- Ledningseiere som kontaktes direkte.

Spør oss - før du graver

Se komplett oversikt på: www.gravemelding.no

Komplett økonomiverktøy for entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

HELLANOR HAR BYTTET NAVN TIL NDS GROUP AS

NDS står for Nordic Distribution & Service og er en av Norges ledende leverandører innen lys, bildeler, biltilbehør og verkstedutstyr.

NDS Group markedsfører verkstedkonseptene AutoMester og Bosch Car Service som forvaltes gjennom ett landsdekkende serviceapparat med 20 avdelinger og 7 partnere.

NDS Group er heleid av AURELIUS.

Vår visjon

"Våre kunder blir best i sin bransje", er vår kjernevisjon og står for den høye kundeorienteringen til NDS-konsernet. NDS-konsernet vil være en **pålitelig** og **profesjonell** samarbeidspartner som hjelper kundene til å være klar for fremtiden. Det er vårt oppdrag å utvikle en **bærekraftig** og **innovativ** virksomhet til fordel for alle partnere og ansatte. Som et raskt og fleksibelt selskap med **entusiastiske** medarbeidere, vil vi hjelpe våre kunder til å bli best og skape merverdi for kunden.

AURELIUS er et av de ledende europeiske investeringsselskapene med kontor i München, London, Stockholm og Madrid.

HELLANOR HAR BYTTET NAVN TIL NDS GROUP AS

Høst 2019

01.09. – 31.11.2019

KAMPANJE

WWW.NDS-GROUP.NO

Geomatikk digitaliserer din hverdag!

Ny GeoGrav forenkler din hverdag

GeoGrav er utviklet i tett samarbeid med grave-entreprenørene for å forenkle din hverdag. Appen gir deg som er ute i felten rask og enkel tilgang til dine gravemeldinger så snart påvisningen er utført.

Vi har lansert en ny versjon av appen som har følgende forbedringer:

Nytt og forbedret brukergrensesnitt

Vi har utviklet et nytt og mer intuitivt brukergrensesnitt som gir deg enklere oversikt over dine henvendelser med tilhørende dokumenter, samt hva som er status på disse.

Skaderapportering

Det vil være mulig å sende inn skademelding direkte fra appen. Etter hvert som vi får på plass avtale med den enkelte netteier, vil dette erstatte dagens rapportering til netteier. Inntil dette er på plass, vil rapporteringen kun gå til Geomatikk. I tillegg må netteier varsles på vanlig måte.

Ulike tilgangsnivåer

Vi har på bakgrunn av innspill fra de større entreprenørene laget appen slik at man kan begrense brukerens adgang til å bestille en påvisning. Selskapets administrator kan selv tildele tilgangsnivå ved etablering av nye brukere.

Varsling ved graving nær høyspent

De fleste everk krever at det varsles ved graving nær høyspentkabler. Dette for å unngå at det skjer ulykker ved gjeninnkobling av strømmen. Det er derfor viktig at du benytter funksjonen for start/ stopp graving for å varsle dette.

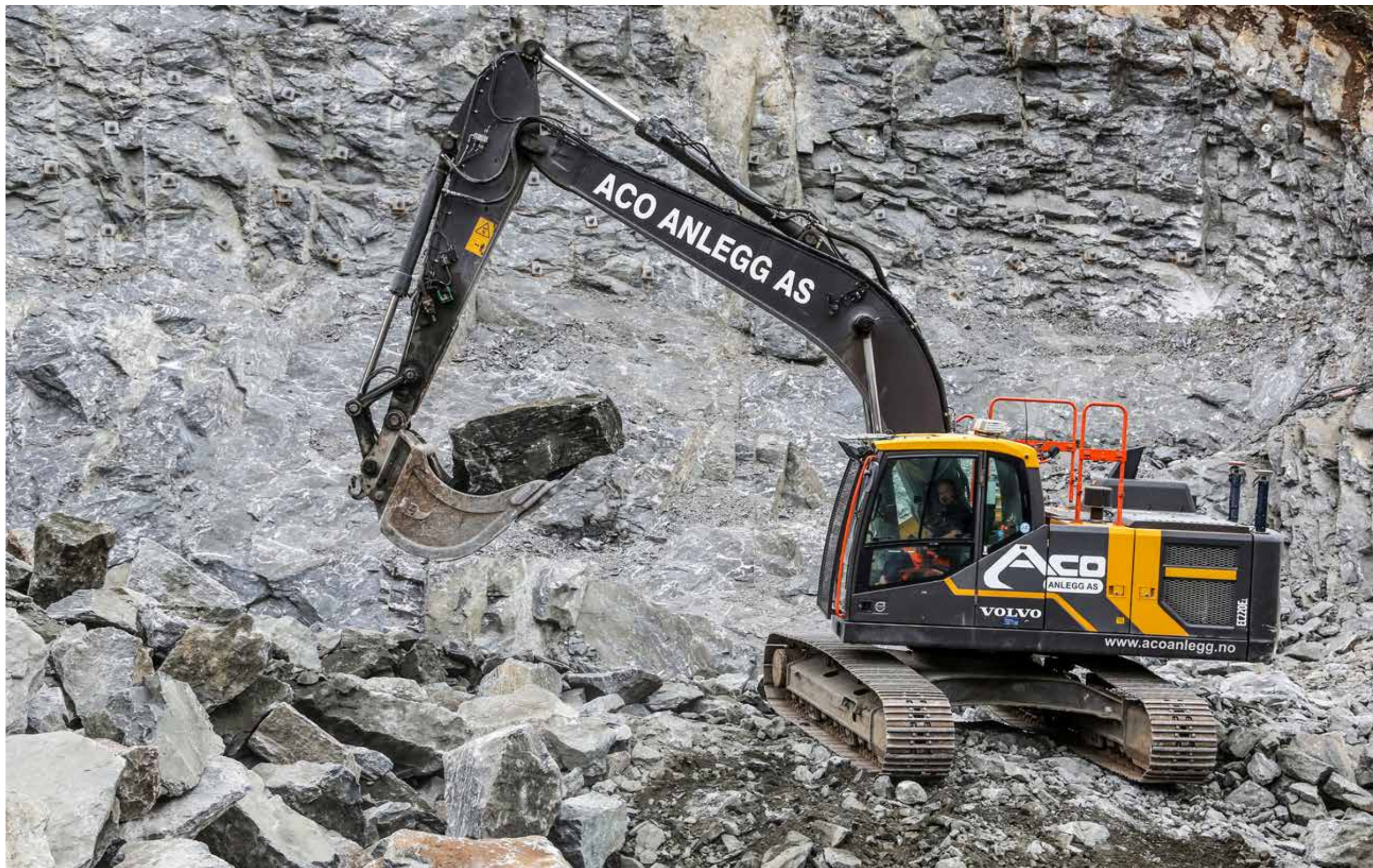
For mer informasjon se www.gravemelding.no
Har du spørsmål ta kontakt med vårt kundemottak

Enkelt grep ga enorm reduksjon i tomgangskjøringen

Sunnmørsbedriften Aco Anlegg sparte store summer på å kutte i tomgangskjøringen. Nå blir det bonustur til Barcelona for alle ansatte!

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Tall fra Maskinentreprenørens Forbund (MEF) viser at gravemaskiner gjerne går på tomgang 30-50 prosent av arbeidsdagen. Denne omfattende tomgangskjøringen i anleggsbransjen har negative konsekvenser både for miljø og økonomi. MEF lanserte derfor like før sommeren en konkurranse for sine medlemsbedrifter. Den bedriften som kan vise til størst reduksjon i tomgangskjøringen i perioden juni-desember i år sammenlignet med samme periode i 2018, blir premiert. Vinneren blir kåret på Arctic Entrepreneur 2020 i januar; vintrens store møteplass for anleggsbransjen.

KOMMET LANGT

En bedrift som allerede har kommet svært langt med å begrense tomgangskjøring, er Aco Anlegg AS fra Tennfjord på Sunnmøre. Så dyktig har bedriften vært, at det knappst har noen hensikt å delta i årets MEF-konkurranse. Tomgangsgjennomsnittet deres har nemlig blitt så lavt det siste året at en ytterligere reduksjon av betydning vil være svært vanskelig å gjennomføre. Bedriften, som har ca. 45 ansatte og i overkant av 20 gravemaskiner, har gått fra et tomgangssnitt på 40,8 prosent til 14,3 prosent på under ett år. Hvordan har det vært mulig? Anleggsmaskinen tok turen til Sunnmøre for å finne svaret.

SPARER STORE BELØP

Tarjei Rødset var ukjent med anleggsbransjen da han overtok som daglig leder i Aco Anlegg i februar 2018. Kanskje var nettopp bakgrunnen hans utslagsgivende for bedriftens imponerende utvikling når det gjelder tomgangskjøring.

– Jeg har jobbet i bank i 12 år og er utdannet økonom, så jeg ser jo tall og økonomi i alt. For foruten de åpenbare miljømessige fordelene, så handler jo dette i stor grad om økonomi, sier han.

GJORDE ET LØFT: Aco Anlegg har gjort et realløft med tanke på å få ned tomgangskjøringen. Dermed sparer bedriften store beløp og miljøet blir spart for store utslipp.

FORTE

TOK GREP: Daglig leder i Aco Anlegg, Tarjei Rødset, bestemte seg for å lage en konkurranse av tomgangskjøringen. Det gjorde susen!

– Hvis man klarer å redusere tomgangskjøringen med bare 10 prosent, fra bransjesnittet på rundt 40 prosent til 30 prosent, så blir det store beløp i besparelser. For de ordentlig store bedriftene kan det være snakk om millioner, men også for oss er det snakk om sekscifrede beløp.

VEKKER KONKURRANSEINSTINKTET

Det var under Aco Anleggs årlige sommerfest i 2018 at daglig leder Rødset satte fokus på tomgangskjøring i bedriften.

– Vi bestemte oss for å lage en konkurranse av det. Vi satte opp en trappetrinnsmodell, med ulike premier utfra hvor mye vi klarte å forbedre oss. Vi har hovedsa-

kelig Volvo-maskiner, og ved hjelp av Volvos CareTrack-system har vi tilgang på mye sanntidsinformasjon, blant annet prosentvis tomgangskjøring. Én gang i måneden har jeg sendt ut en e-post til alle om hvordan utviklingen går. Vi har laget en «ranking-tabell», hvor alle maskinførere er med. På den måten kan alle se hvordan alle ligger an. Det blir på en måte litt «gapestokk» også, men jeg tror det vekker konkurranseinstinktet i mange, sier Tarjei.

REDUKSJON HVER ENESTE MÅNED

At konkurransen i Aco Anlegg har vært en suksess, er hevet over enhver tvil. På

under ett år reduserte bedriften den totale tomgangskjøringen fra ca. 41 prosent til ca. 14 prosent.

– Det har vært en kjempesuksess! Det virker som om maskinførerne synes det er artig. Jeg var veldig spent på hvordan det ville gå i vinterhalvåret, når det er kaldt i maskinene, men vi har en relativt ny maskinpark og de fleste maskinene har Webasto, så det har ikke vært noe problem. Vi har faktisk hatt nedgang i tomgangskjøringen hver eneste måned siden vi startet konkurranseperioden – også gjennom vinteren, sier Tarjei.

– Jeg tror nok det har vært motive-rende med en premie, men jeg tror også at konkurransen i seg selv har vært avgjø-rende. For selv om maskinførerne etter hvert visste at de hadde nådd målet, og at topppremien til Barcelona var sikret, så slakket de ikke av. De fortsatte å stå på og konkurrere internt. De siste par måne-dene har ikke én maskinfører hatt over 25 prosent tomgangskjøring. Det er altså ikke bare noen få som drar lasset; alle har gjort en skikkelig innsats.

BLE EN VANE

Svein Arve Blindheim er blant maskinførerne som har gjort det aller best. Han var riktignok noe skeptisk til å begynne med, men gjorde raskt store fremskritt med sin 17-tonners Volvo.

– Jeg var nok litt usikker i starten og var vel en av dem med høyest snitt ganske lenge. Men etter hvert så jeg at flere av

EN VANE: – Når jeg først fikk satt fokus på det, gikk tallene mine ganske raskt nedover. Etter hvert har det blitt en vane å tenke på det, forteller maskinfører Svein Arve Blindheim.

kollegaene fikk det til, og jeg ville jo ikke være noe dårligere. Når jeg først fikk satt fokus på det, gikk tallene mine ganske raskt nedover. Jeg venta i spenning på rapportene som kom én gang i måneden, forteller han.

– Etter hvert har det blitt en vane å tenke på det. Også hvis jeg låner maskinen til en annen maskinfører, er jeg like påpasselig. Selv om det kun vil bedre hans snitt og ikke mitt eget.

INSPIRASJON

Maskinfører Stian Blindheim (sønnen til Svein Arve) har muligens vært enda mer ivrig en sin far.

– Tidligere var det jo vanlig at maskinen bare sto og gikk når man var nede i grøfta en liten tur. Nå har det blitt en vane å vri

om nøkkelen hver gang. Heldigvis er det både Webasto og LED-lys på alle nyere maskiner, så verken lys eller varme er noe problem. På de eldre maskinene måtte jo motoren være på for at vi skulle få varme i hytta eller at lysene skulle stå på. Dugg på ruta er stort sett heller ikke noe problem med Webasto i maskinen, sier han.

– Den interne konkurransen har helt klart vært en inspirasjon. Man vil jo slå kollegaen! Selv hadde jeg et ganske høyt snitt til å begynne med; opp mot 50-60 prosent. I mai var jeg helt nede i 5,09 prosent, så nå tror jeg ikke det er noe særlig mer å hente, smiler han.

- HANDLER OM PLANLEGGING

En som har faktisk klart å tyne tomgangs-

FRA HØYT TIL LAVT: Maskinfører Stian Blindheim ble trigget av den interne konkurransen. – Man vil jo slå kollegaen, smiler han. Han gikk fra 50-60 % i snitt og ned til i 5,09 %.

kjøringen enda lengre ned, er maskinfører Roar Døving. Med et snitt på nesten ubegripelige 0,89 prosent på sin beste måned, var han desidert lavest i Aco Anlegg.

– Jeg vokste opp på gård, og lærte tidlig å konkurrere med søsknene mine om det meste. Alt skulle gjøres så raskt og effektivt som mulig. I denne tomgangskonkurransen kom jeg ganske tidlig ned på et lavt nivå, og jeg hadde nok ikke det høyeste snittet i utgangspunktet heller. Men én måned fikk jeg høre at en annen maskinfører lå lavere enn meg! Da tenkte jeg «faen heller, da skal jeg klare enda bedre!», sier han og ler.

– Noe av aller viktigste er å unngå å ta telefoner mens jeg jobber. Jeg tror det er der det syndes mest rundt omkring. For

FORTS

ROTASTAR

- markedets mest populære og effektive sorteringsskuffer

- Meget grov og robust
- Laget for norske forhold
- Selvreisende
- Fjærende og roterende konstruksjon

- 2 funksjoner i samme skuffe: Trommelsikt- og stjernesikteffekt
- 8 forskjellige modeller/ størrelser for bæremaskiner mellom 1-30 tonn.

■ 20 års erfaring
■ Bredd leverandørnettverk

MARKIR

as

4628 Kristiansand · Tlf: 475 18 720 · post@markir.no · www.markir.no

Nytt utstyr til bruktpriiser!

HARDLIFE.NO

☎ 56 14 8000

Treff oss på Dyrsku'n 13.-15.September.
Vi holder til på stand i304 !

GASELLE BEDRIFT
3 ÅR PÅ RAD

Gasellene

TING TAR TID: Volvo Maskin Service i Møre og Romsdal (her ved Roy Nesse (t.v.) og Eivind Bøe) har snakket om reduisering av tomgangskjøring i mange år. Likevel har de kunder som kjører maskinene sine både 70 og 80 prosent på tomgang. Aco Anlegg er best i klassen.

sitter man i telefonen blir det automatisk noe tomgangskjøring. Tilsvarende gjelder det å være rask og fokusert hvis jeg for eksempel skal ta et målepunkt med GPS. Og må jeg ut av maskina og ned i grøfta, så gjelder det å gjøre flere ting på én gang. Alt handler om planlegging.

80 PROSENT TOMGANGSKJØRING

Hos Volvo Maskin Service i Møre og Romsdal er de imponert over hva Aco Anlegg har fått til.

– Det er tydelig at dette med tomgangs-kjøring har vært et fokusområde hos bedriften. Det blir stadig større fokus på dette blant kundene våre, og vi har jo snakket om dette i en del år nå. Likevel har vi kunder som kjører maskinene sine både 70 og 80 prosent på tomgang. Mange av de større entreprenørene har et snitt på over 60 prosent, forteller daglig leder Eivind Bøe.

– Blant alle Volvo-maskiner i vår region ligger gjennomsnittet på 31,3 prosent. Aco Anlegg ligger desidert lavest av alle bedriftene vi har oversikt over, og de trekker snittet betraktelig ned, slår han fast.

GAMLE MYTER

Mange maskinførere hevder at maskinen trenger å stå på tomgang en stund før man tar den i bruk – for å «varme den opp». Likeledes vil mange la maskinen stå og avkjøle seg en stund før de slår den helt av. Stort sett unødvendig, ifølge Volvo Maskin Service.

– Dette er i all hovedsak gamle myter, som egentlig aldri har stemt. I hvert fall når det gjelder oppstart, for «kaldstart» er ikke noe problem. Hvis maskinen har gått veldig hardt, kan det imidlertid være fornuftig med en noe gradvis nedkjøling. Det handler om at når turboaggregatet blir veldig varmt og deretter stopper brått, så kan oljen bli stående og «brenne seg fast», sier serviceleder Roy Nesse.

– Det er heller ikke noe galt i å stoppe og starte maskinen en rekke ganger. Det er jo akkurat

det eksempelvis nyere biler og busser gjør hver gang de stopper ved et lyskryss. Vi må se på helheten, og da ser vi at det lønner seg, både for miljøet og økonomisk. Vi sier til våre kunder at dersom de vil bruke opp penger og miljø på tomgangskjøring, så står de for så vidt fritt til å gjøre det, men det skal i hvert fall ikke stå på maskinen. Den tåler det, sier Eivind Bøe. ■

LEGG VEKK TELEFONEN! Med laveste månedssnitt på 0,89 %, var det ingen som kunne hamle opp med maskinfører Roar Døving. – Noe av aller viktigste er å unngå å ta telefoner mens jeg jobber. For sitter man i telefonen blir det automatisk noe tomgangskjøring, sier han.

Krokcontainere

Ekstra forsterket
10 – 46 m³

Strenx 700 forsterket
22 – 45 m³

bns.no | salg@bns.no | 40 00 61 30

KOMATSU®

ENER I MILJØ-TEKNOLOGI

PROUD TO PERFORM

HB365LC-3

MOTOREFFEKT 202 kW / 271 hk
DRIFTSVEKT ca 38 000 kg

- Betydelig reduksjon i drivstoff-forbruk og utslipp
- Pålitelige og slitesterke Komatsu hybridkomponenter
- Meget lavt støynivå: 69 dB(A)
- Alle hybrid-komponenter med 5 år/10 000 timers garanti (det som kommer først)

VÅR
BESTSELGER!

PC290LC-11

MOTOREFFEKT 159 kW / 213 hk
DRIFTSVEKT ca 31 000 kg
HEAVY DUTY UNDERVOGN

KONTAKT OSS I DAG!

HESELBERG MASKIN AS

Tlf: 22 88 72 00 \ www.hesselbergmaskin.no

LETTET: Roy Berntsen og Andreas Bryn er lettet over at det frekke tyveriforsøket ble avverget.

Frekt tyveriforsøk i Oslo

«Hei, det er fra AF. Kan du flytte en maskin for oss?» Slik lød telefonbestillingen Sigurd Furulund Maskin AS fikk en dag i juli. Maskinen ble flyttet til oppgitt adresse dagen etter. Det var bare ett problem: Maskinen tilhørte aldeles ikke AF. Bestillingen kom fra en som hadde stjålet maskinen, og trengte hjelp til å flytte tjuvgodset.

Tekst og foto: Jørn Söderholm – jos@mef.no

LEVERING: Maskinen ble bestilt levert ved denne porten, i Oksenøyveien 38-40 på Fornebu. Her holder en rekke firmaer til. Deriblant flere entreprenører.

STJÅLET: Denne maskinen ble forsøkt stjålet, sammen med tre skuffer og en pigghammer.

OSLO: – Tyveri har man jo hørt om. Vi har også mistet en vibroplate i tyveri en gang. Men noe sånt som dette har jeg aldri vært borti.

Det sier Roy Berntsen i RB Graving AS. Det lille firmaet med kontor på Rud i Bærum opplevde i sommer et tyveriforsøk helt utenom det vanlige.

AVVERGET TYVERI

Takket være en våken flyttebilsjåfør slapp de med skrekken. Hendelsen inntraff en grytidlig torsdag morgen, midt i juli.

RBs 16 tonns Cat sto parkert for sommerferien på en tomt under arbeid, rett i nærheten av hoppbakken i Holmenkollen.

– Vi fikk en telefon tidlig på morgenen. Det var en flyttebilsjåfør som ringte og sa han hadde flytta maskinen vår. Men han hadde skjont at det skulle han ikke ha gjort, sier Roy Berntsen.

Vi møter ham sammen med barnebarn og maskinfører Andreas Bryn. Ferien er slutt, og han er nå i gang med utgraving av en tomt til to eneboliger nord i Oslo.

PARKERT FOR FERIE

Det frekke tyveriet skjedde på den forrige jobben, med utgraving av boligtomt i Holmenkollen. Andreas og resten av firmaet hadde tatt ferie, og maskinen sto parkert på tomta.

Tyven presenterte seg for flyttefirmaet som en ansatt i AF Gruppen, og ba om at

maskinen ble flyttet tidlig om morgenen. Cat-en med tilhørende tre skuffer og en pigghammer ble flyttet 30-40 meter fra tomta ut til veien, og satt klart til henting.

– Der den sto er det trangt og jævlig, i en blindvei. Tyven må ha vært lokalkjent, sier Berntsen.

Ifølge bestillingen skulle den settes av og parkeres utenfor porten på en adresse på Fornebu.

Vel framme på den adressen syntes sjåføren det virket rart å skulle parkere maskinen utenfor porten.

ANTE URÅD

Han ante uråd, og ringte sin sjef. Derfra fikk han beskjed om å sende et bilde av chassisnummeret på maskinen. Dette ble sjekket hos Pon Equipment så snart de åpnet, og da ble ugle i mosen avdekket i sin helhet.

– De fikk beskjed om at vi var eier av maskinen. De ringte oss, sa at maskinen står nede på Fornebu og beklaget det hele. Maskinen var uskadd. Vi måtte bare sørge for å få den flyttet til hjemmetomta, sier Berntsen.

– Hva med nøkkel til maskinen?

– Tyven må ha hatt sin egen nøkkel. Vi har et gjemmede for nøkkelen på maskinen. Der var den fortsatt. Maskinflytterne har nøkkel til alle merker.

– Hva synes du om at det er mulig å starte en hvilken som helst maskin, bare du har en nøkkel fra det merket?

STANDARD: Nøkkelen var gjemt på maskinen. Der var den fortsatt, etter avverget tyveriforsøk.

- Det er litt enkelt. Men nye maskiner har koder i tillegg. Da skjer ikke dette. Denne maskinen er fra 2011.
- *Har dere anmeldt saken til politiet?*

IKKE INTERESSERT

- Vi ringte dem. Men da de fikk vite at maskinen var kommet til rette uskadd, så var de ikke interessert. De har vel ikke kapasitet til sånt.
- *Har du noen mening om det?*
- Det er vel sånn det er i dag, i et moderne samfunn. Vi har hatt tyveri av utstyr fra bil. Da har de ikke kommet en gang.
- *Har dere lært noe av denne hendelsen?*
- Det er liten vits i å gjemme noe, i alle fall. Men jeg tror nok vi kommer til å sette firmanavnet på maskinen. Det har vi gjort på det meste annet utstyr, men ikke denne. Med firmalogo på ville den kanskje ikke vært så fristende å rappe på den måten. Da ville det også vært lettere for flyttebilsjåføren å se eieren og komme i kontakt med oss, sier han.

VURDERER GPS-MERKING

- Vi vurderer også GPS-merking av maskiner og utstyr, sier Rune Berntsen.
- Han er Roys sønn, deleier og daglig leder i RB Graving AS. Han er glad flyttebilsjåføren var så våken.

scanvaegt
systems

Pfreundt Hjullastervekt

Pfreundt hjullastervekt veier dynamisk, hurtig og presist, mens hjullasteren løfter – det gir overblikk, sparer tid og reduserer omkostningene.

**DYNAMISK,
HURTIG
OG PRECIS
VEIING**

Scanvaegt Systems AS
Vestvollveien 32G • 2019 Skedsmokorset • Tel. 9664 6700
post@scanvaegt.no • www.scanvaegt.no

FLYTTE: Sigurd Furulund er glad den årvåke og skeptiske flyttebilsjåføren varslet om det han reagerte på.

- Hvis ikke maskinflytter hadde vært årvåken hadde vi oppdaget tyveriet først to og en halv uke senere, på grunn av fellesferie. Dette var nok planlagt slik, sier Rune Berntsen.

Sigurd Furulund bekrefter historien Roy Berntsen forteller. Det er nemlig han som eier Sigurd Furulund Maskin AS, firmaet som fikk den frekke bestillingen.

VIRKET GREIT

- Det ringte en kar til kontoret vårt, og presenterte seg som en «Geir Brekke» fra AF. Vi flytter litt for dem, så det virket greit. Han ville ha flyttet maskin fra en adresse til Fornebu. Det måtte skje før klokka syv påfølgende dag, eller neste dag. Sjåføren valgte å ta det ved første anledning. Han satte maskinen der det ble bestilt, men fikk en dårlig magefølelse av det hele. Han ringte meg, og jeg ba ham sende bilde av chassisnummeret. Heldigvis fant vi ut av det i tide, sier Sigurd Furulund.

– *Hva vet dere om han som bestilte?*

- Ingenting. Vi har prøvd å ringe telefonnummeret som ble oppgitt, men der får man ingen svar. Vi reagerte også på prosjektnummeret han refererte til hos AF. Hadde vi vært litt mer kjent med bestillere hos AF, så ville vi nok sett raskere at det var feil, sier han.

Furulund er ikke særlig fornøyd med å bli blandet inn i et tyveriforsøk som dette. Heller ikke han har vært borti noe lignende.

- Vi taper penger på det, selv om det ikke er så mye. Man blir mer skeptisk etter noe sånt, sier han.

AF Gruppen kjenner ikke til saken. Verken navn, telefonnummer eller prosjektnummer oppgitt i bestillingen finnes i AFs systemer.

- Det er ikke særlig kjekt at noen misbruker vårt navn på denne måten. Vi har god oversikt over våre maskiner og de fleste er merket slik at de enkelt kan identifiseres eller spores elektronisk, sier kommunikasjonssjef Wibecke Brusdal i AF Gruppen. ■

NAVN, NUMMER OG ADRESSE

Dette er informasjonen tyven ga i forbindelse med bestilling av flytting:

Navn: Geir Brekke, AF
Telefon: 45213194
Prosjektnummer: 14983
Leveringsadresse: Oksenøyveien 38-40, Lysaker/Fornebu

Ta kontakt med Anleggsmaskinen dersom du kjenner til dette, eller om du har vært borti noe lignende.

FREDHEIM MASKIN AS

Fredheim Maskin AS
Myrer skog 1 - 1820 Spydeberg
Tlf: 69 80 88 30
www.fredheim-maskin.no

Sandvik Konknuser QH332 DDHS

DYRSKU'N
13.-15. SEPT '19

Velkommen til Oktoberdager 17 - 19 Oktober - Ta turen til oss!

SANDVIK

Keestrack

**Ram
mer**

Telestack
Mobile Bulk Material Handling

neuenhauser
Umwelttechnik

Sikrer mot tyveri med «ny-gammelt» merkesystem

Garda Anleggsikring relanserer merkesystemet SelectDNA. Merkingen er usynlig, helt til politiet slår på sitt UV-lys...

Tekst: Jørn Söderholm – jos@mef.no

ADVARSEL: Skal forhåpentlig holde kjeltringen unna. (Alle foto: Leverandøren)

At bygge- og anleggsbransjen er utsatt for tyveri og tap av store verdier er et sørgelig faktum vi kjenner godt. Garda Anleggsikring relanserer nå et produkt vi har sett før: Merkesystemet SelectDNA.

Usynlig DNA-væske påføres maskiner, verktøy og annet utstyr. Merkingen er kun synlig under politiets UV-lys.

TYDELIG VARSLING

– DNA-merket utstyr er lite attraktivt å stjele. En god og tydelig varslings om dette på byggeplassen holder tyvene borte. Blir man likevel frastjålet utstyr, er dette registrert i en database som gjør det mulig for politiet å spore funnet tyvegods tilbake til rett eier. Registeret er tilgjengelig for politi i mer enn 40 land i Europa, opplyser Garda Anleggsikring.

– Relanseres? Hva betyr det?

– Vi lanserte Selecta DNA i 2015. Daværende leverandør valgte relativt raskt å

konsentrere seg om å være en ren vakt-sentral. På grunn av deres strategiomlegging stoppet de med Selecta DNA i 2017, og det utgikk da også fra vårt program. Nå har selskapet Unisecure Norge AS tatt opp Selecta DNA og vil selge det til forskjellige bransjer i Norge. Vi har distribusjonen eksklusivt for bygg og anlegg, sier daglig leder Frode Rastad i Garda Anleggsikring.

RANSSIKRING MED SPRAY

I Sverige har systemet blant annet blitt brukt til ranssikring, der en eventuell raner blir sprøytet med selvlysende spray for å hjelpe politiet med identifisering av gjerningsmann.

Senere i høst lanserer Garda et nytt sikringsprodukt som en standardløsning for verktøycontainere. Her vil merkesystemet kombineres med et Infobric døråssystem, med vanlig adgangskontroll på dagtid og en egen innbruddsikring nattetid:

En dyse over inngangen som sprøyter identifiseringsvæske på tyven, av samme type som ranssystemet nevnt over. ■

UV: Merkingen kan leses under UV-lys.

Vekteren ser tyven på TV

Ramirent tilbyr nå et fjernstyrt overvåkningssystem for byggeplasser. Vektore stasjonert på en ekstern vaktentral ser uvedkommende på direkten, og kan snakke kjeltringene fra å gjøre innbrudd.

Ramirent Norge er det første utleieselskapet i landet som tilbyr denne tjenesten. De sikret seg enerett i bransjen på å benytte seg av systemet, som er utviklet og levert av Hamar-selskapet Onsite Security.

Dette er et system som først og fremst forebygger innbrudd, tyveri og hærverk ved at sensorer oppdager innbruddsforsøkene veldig tidlig. Ramirent og Dyngeland mener dette er bedre og mer forebyggende enn bruk av vekterselskap som stikker innom.

DØGNET RUNDT

– Her blir byggeplassen overvåket døgnet rundt, og når sensorene oppdager potensielle inntrengere så filmes vedkommende. En vekter ved Onsite Securitys sentral på

Hamar blir varslet, og kan både zoome inn og snakke til vedkommende før de gjøre noe ulovlig. Dersom vedkommende ikke fjerner seg blir politiet kontaktet umiddelbart, sier produksjef Bjørn Dyngeland i Ramirent. ■

KONTROLL: Vekteren ser tyven på skjerm, og kan snakke til ham over høyttaler.

Nå slipper du å
legge deg oppi
dine ansattes
mobilbruk

Nyhet! **Flyt** for bedrifter.

Mobilabonnementet Flyt tilpasser seg automatisk databruken til hver enkelt ansatt. Bruker noen mer enn inkludert datamengde en måned, får de automatisk påfyll til en fast lav pris. Ubrukt data blir med til neste måned. Med Flyt får bedriften forutsigbare kostnader og fornøyde ansatte. Det gir god flyt i arbeidshverdagen.

Som medlem av MEF har du spesielt gode betingelser hos Telenor. Kontakt oss i dag på tlf 09000.

VEIVERSJON: 922G 2.55
- MED 2.55M BRED

Under årets
messe på
Dyrskuen er vi å
treffe på
stand nr i510
velkommen
til oss!

Snakk Med Dumperspesialisten!
De NYE 707G/922G Dumpere. Det Opplagte Valg.

Til jordforflytning i områder som krever lavest mulig marktrykk. Mere trekkraft og enestående marktrykk. Alle dumpere i Norge leveres registrert.

AS Hydrema
www.hydrema.com

Service: 613 14 010

Salg: Knut Ola Nergård
Mobil: +47 952 02 051
Mail: kne@hydrema.com
Område: Nordland, Troms,
og Finnmark.

Salg: John Vidar Bakken
Mobil: +47 414 07 070
Mail: jvb@hydrema.com
Område: Norge øvrig.

AUTOMATISKE REDKSAPSFESTER ER ENGCONS NYE STANDARD

**Koble redskap uten å behøve
og forlate førerhytta**

Vi har tatt steget fullt ut med å innføre vårt automatiske HK-feste Q-safe med EC-oil som standard*. Alle hydrauliske redskap i sammenhengen har også EC-oil som standard, uten ekstra kostnad. Les mer på hjemmesiden: www.engcon.com/norway

* Gjelder ved samtidig kjøp av HK-feste/maskinfeste og tiltrotator (QS45/50, QS60 og QS70) med styresystem DC2.

engcon Norge Jernkroken 18, P. B. 85 Kalbakken, N-0902 Oslo
Telefon 22 91 80 90 | engcon.com/norge | facebook.com/engconnorge

engcon®

Strengere krav til bruk av rene masser

Masser kan brukes som du vil, så lenge de ikke er forurensset. Ikke sant? Feil. Miljødirektoratet har nå presisert hvordan kravene om bruk av rene overskuddsmasser skal praktiseres. Omfattende terrengtiltak er ikke tillatt, og permanent deponi er siste utvei.

Tekst: Jørn Søderholm – jos@mef.no

Nå er det ikke bare alunskifer og forurensede masser som skal betraktes som avfall. Selv vanlige, rene masser fra anleggsarbeider regnes som næringsavfall. Dersom massen ikke brukes i samme prosjekt eller i et annet prosjekt skal den gjenvinnes eller gå til et lovlig avfallsanlegg.

Det framgår av en innskjerping som finner sted i et veiledningsdokument Miljødirektoratet publiserte på slutten av 2018. Dette skaper nye utfordringene i vegprosjektene, melder Statens vegvesen i en artikkel på vegnett.no.

TERRENGTILTAK IKKE TILLATT

– Prosjektene må søke Miljødirektoratet om sluttdisponering av rene masser, og dette gjelder selv om vi har en plan med regulert deponi, forklarer sjefingeniør Lene Sørli Heier og leder for HMS og kvalitetsstab, Jan Erik Lien, begge i Statens vegvesen.

Masser skal selvsagt brukes til å bygge det som hører til veganlegget. Men å bli kvitt overskuddsmasse ved omfattende terrengtiltak, blir ikke lenger tillatt, påpekes det i veiledningen fra Miljødirektoratet.

Plan- og bygningsloven og regelverket om forurensing er ikke godt harmonisert.

Miljømyndighetenes poeng er at produktive masser må nyttiggjøres til noe mer enn en oppfylling, og et permanent masselager (deponi) skal være siste utvei.

BRUKES: Massebalansen blir enda viktigere framover. Dersom massen ikke brukes i samme prosjekt eller i et annet prosjekt skal den gjenvinnes eller gå til et lovlig avfallsanlegg. Bildet er fra E6-prosjektet på Helgeland. (Illustrasjonsfoto: Jørn Søderholm)

FLERE REGELVERK

– For oss som byggherrer betyr regelverket mer oppfølging helt fra planstadiet til prosjektet avsluttes, påpeker Heier og Lien.

– Man kan godt si at plan- og bygningsloven og regelverket om forurensing ikke er godt harmonisert. På den ene siden kan kommunen vedta et areal for disponering av masser i en reguleringsplan. På den annen side krever Miljødirektoratet søknad om håndtering av overskuddsmasser. Ytterligere kan en kommune med hjemmel i byggesaksforskriften kreve søknad om bruk av næringsavfall, påpeker de to.

ØKTE KOSTNADER

– Vi er i dialog med Miljødirektoratet om hvordan dette skal praktiseres i prosjekter som har vært igjennom kvalitetssikring i Samferdselsdepartementet (KS2). Vi må få forståelse for at massehåndtering er komplisert i vegprosjekter, og de nye reglene kan påføre igangsatte prosjekter betydelig risiko og uforutsette kostnader, sier Heier og Lien. ■

ENDRING: Jan Erik Lien og Lene Sørli Heier forteller om reglene for disponering av rene masser i anleggene. (Foto: Statens vegvesen)

Din komplette leverandør
for profesjonelt arbeid

SMP

SMP Parts AB

smpparts.com

Nytt produkt!

Arden Equipment Rivnings-sakser

13 modeller til maskiner mellom.
2,5 og 70 tonn

Når kun det beste er godt nok

IRM

IRM Norge AS

Tlf: 63 84 62 00

mail@irm-norge.no

www.irm-norge.no

Forhandlere:

Sortland: Maskinteknikk Nord. Tlf: 91634187

Kyrksæterøra: HOB Verkstedsenter. Tlf: 95257953

Bergen: Asane Mek. Industri AS. Tlf: 55190245

Stavanger: Aarsvold Kran og Hydraulikk AS. Tlf: 51622990

Kristiansand: Agder Anleggsenter AS. Tlf: 92117000

Fagernes: Lie Maskin AS. Tlf: 91360000

MONTABERT

COMACCHIO

DOOSAN

ARDEN

TRANSFORMER

TYSSE
XTREME
- for ekstra tøff, profesjonell bruk

FOR DE XTREME OPPDRAGENE

Tysse XTREME er en av de sterkeste og mest holdbare på markedet, og er beregnet på en rekke ulike bransjer hvor fleksibilitet og pålitelighet er nøkkelen. Bladfjærssystemet Dual Drive™ gir forbedret oppheng av fjærer, redusert støy, redusert slitasje, forbedret ytelse og forlenget levetid.

**Bladfjærer Dual Drive™ | Kraftig konstruksjon | LED Lys
| Støysvak | Helsveist varmgalvanisert understell**

– Uten tvil den beste hengeren på markedet i dag

For **Anleggsgruppen AS** er Tysse Xtreme det soleklare førstevalget, både til eget bruk og ved salg av anleggsmaskiner og utstyr med hengere.

Les om deres erfaringer med Tysse's proffhengerserie på blogg.tysse.no

Maskinhenger

Varehenger

Tipphenger

**Ønsker du mer informasjon om vår XTREME-serie, ta kontakt på
XTREME@tysse.no**

TYSSE MEKANISKE VERKSTED AS - 5284 Tyssebotnen - www.tysse.no

TYSSE
www.tysse.no

Her skal Statens vegvesens nye divisjoner «bo»

Statens vegvesen omorganiseres. Regionene forsvinner. Erstattes av divisjoner med fagansvar. Nå er det klart hvor hovedkontorene til divisjonene skal være.

Tekst: Jørn Søderholm - jos@mef.no

– Statens vegvesen gjennomgår store endringer for å tilpasse seg framtidens arbeidsoppgaver. Dagens regioninndeling byttes ut med divisjoner med ansvar for ulike fagfelt. Nå har vi avgjort hvor hovedkontorene for de nye fagdivisjonene skal ligge, sier samferdselsminister Jon Georg Dale i en pressemelding fra Samferdselsdepartementet.

Regjeringen følger Statens vegvesens eget forslag om lokalisering, der divisjonene plasserer seg i Arendal, Bergen, Tromsø, Trondheim, Drammen og Moss.

– Med dette gjennomfører vi en av de største utflyttingene av statlige arbeidsplasser fra Oslo på mange år. Med dette sørger vi for at Statens vegvesen er til sted i hele landet, seier han.

I pressemeldingen understreker Samferdselsdepartementet at Statens vegvesen har

lagt retningslinjene for statlige arbeidsplasser til grunn for arbeidet med lokaliseringen av divisjonskontorene.

Den største endringen skjer i Oslo. Der blir antallet ansatte i Vegdirektoratet – det øverste nivået i Statens vegvesen – kraftig redusert. Blant de ansatte i divisjonene er det kun de som med oppgaver spesifikt knyttet til Oslo som blir lokalisert i hovedstaden. Alle andre funksjoner skal flyttes.

Videre blir det regionale leddet av to av de nye divisjonene plassert der dagens regionvegkontor ligger: Leikanger, Bodø, Molde, Lillehammer og Arendal. Dette gjelder divisjonene 1)Veg og 2)Transport og samfunn. Den regionale plasseringen av disse skal ifølge pressemeldingen "sørge for god samhandling mellom lokale og regionale aktører og myndigheter på en god måte".

IMPONERT OVER DE ANSATTE

Dette er ikke den eneste store forandringen Staten vegvesen står i. Samtidig med omorganiseringen skal all administrasjon av fylkesveier overføres til fylkene. Eller regionene, som de kalles framover. Alle ansatte i SVV knyttet til fylkesveiene følger med på det lasset.

Det er kartlagt at Statens vegvesen har brukt om lag 1850 årsverk på å forvalte fylkesveiene på vegne av fylkene. Denne overføringen skal være på plass innen 1. januar 2020.

Vegvesenet jobber òg med ny struktur på trafikant- og kjøretøyområdet. Der foreslår SVV å redusere antallet trafikkstasjoner. Det kan gå ut over tilbudet til innbyggerne. Regjeringen ber om konkrete forslag til hvordan man skal opprettholde et best mulig tilbud til innbyggerne, og samferd-

selsministeren har bedt SVV om ytterligere vurderinger av tiltak som kan kompensere for at en ny struktur gir lengre reisevei for publikum.

I tillegg kommer altså denne omorganiseringen.

– Endringane har mykje å bety for mange menneskje. Eg er sær imponert over måten dei tilsette og leinga har takla desse prosessane. Eg trur og håpar alle kjem styrka ut av desse endringane og vil vere stolt av sin arbeidsplass og i åra som kjem, sier Dale i pressemeldingen.

FORDELING AV DIVISJONENE

De nye divisjonshovedkontorene er fordelt slik:

Tromsø – *Divisjon Veg*

Trondheim – *Divisjon Transport og samfunn*

Bergen – *Divisjon Utbygging*

Arendal – *Divisjon Trafikant- og køyretøy*

Drammen – *Divisjon IT*

Moss – *Divisjon Fellesfunksjoner*

Unik boremaskin i skiferbrudd

Å kjøre rundt med et fire tonn tungt boreaggregat med to borhammere, det krever litt ekstra av bæremaskinen. Minera Skifer i Oppdal brukte fem år på å skaffe sin nye, spesialbygde Hitachi 36 tonns hjulgraver og boremaskin.

Tekst: Jørn Søderholm - jos@mef.no

TUNG: Den nye Hitachi ZX220W boremaskinen hos Minera Oppdal Skifer AS skal dra både seg selv og nær fire tonn boreaggregat. (Alle foto: Jørn Søderholm)

FORBIS

BRUKERNE: F.v. maskinfører Bjørn Aasan, avdelingsleder Håvard Sæteren og maskinfører Otto Ørstad.

OPPDAL: – Det var en utfordring å få tak i stor nok hjulmaskin. Mange av dem er begrenset til 25 tonn. Denne veier 36 tonn, pluss boreenheten på 3900 kilo. Den er vår største maskininvestering noen gang.

Det sier avdelingsleder Håvard Sæteren i Minera Skifer i Oppdal.

I juni fikk de overlevert en spesialbygget Hitachi ZX220W hjulgraver. Graveaggregatet har fått forlenget alle tre deler, og er nå ti meter langt. Dessuten er maskinen utstyrt med hytteløft opp- og framover

og et Sandvik DQ420R boreaggregat med tilhørende støvsuger.

NASTA SPESIALPRODUKTER

– Vi vurderte en materialhåndteringsmaskin, for å få en maskin med vekt opp mot 40 tonn. Men det var ikke mulig å få en sånn med knekkbom. Her har Nasta Spesialprodukter gjort en god jobb, og laget en ypperlig maskin til oss, sier Ingar Dørum i Minera Skifer Oppdal.

Her kan føreren gå rett inn på pallen, og

styrer alle funksjoner unntatt hjulkjøring fra fjernstyringen. Dessuten kan alle funksjoner styres fra inne i hytta.

– Hytteløftet sparer mye tid. Føreren kan gå rett inn på pallen, uten trapp. Vi får raskere boring og sprengning når vi slipper å bygge trapp, sier Dørum.

FOR SAKTE

– Hvorfor hjulgraver?

– På grunn av forflytning. Maskinen går mellom flere uttak og paller. Det kan fort

være litt avstand. Da ville det gått for sakte med en beltgraver, sier Sæteren.

Den nye Hitachien avlaster selskapets Cat hjulgraver med dobbelt boreaggregat. Det er en 320 hjulgraver som så dagens lys helt tilbake i 2001.

Den tradisjonsrike bedriften litt sør for Oppdal sentrum henter ut råstoffet sitt fra et brudd på rundt 1000 meter over havet, og foredler dette til skiferprodukter i en fabrikk nede i dalen.

Oppdalsskiferen har vært en populær

HYTTELØFT: Føreren kan gå rett inn på pallen fra den løftede hytta. Sparer tid på å slippe å bygge trapp.

**Enda bedre. Hver dag.
For å redde liv langs veien.**

Norges største rekkverkseksperter

agjerde.no

FORTS.

STYRING: Alle funksjoner kan styres fra inni hytta.

SKIFER: Håvar Sæteren og Ingar Dørum ved en av flere paller der det tas ut skifer i bruddet ved Oppdal.

byggevarer, helt siden karene som bygget Dovrebanen fant ut at steinen kan risses og knekkes akkurat som glass. Det gjør at steinen kan knekkes til presise formater. Fortsatt brukes det samme prinsippet i produksjonen.

Oppe i bruddet er det imidlertid et helt annet prinsipp som gjelder: God, gammel boring og sprengning på paller. Men i stedet for en konvensjonell borerigg bruker skiferdriverne en diger hjulgraver, påmontert et stort Sandvik DQ420R boreaggregat. Aggregatet er for øvrig er en unik maskin, som det kun finnes én av i hele verden.

Lesere som er svært godt inne i Sand-

viks produktverden vil muligens stusse over tallet 420. Vanligvis heter det aggregatet DQ440, og har fire borhammere. Hos Minera er det "bare" to.

– De to andre er satt på den gamle bormaskinen vår, som en fornying av boreutstyret der. Sandvik er en av få som leverer sånt boreutstyr, sier Ingar Dørum.

Også sprengningen foregår i "old school-stil", med svartkrutt og det-lunte. Det sprenger tregere enn annen type sprengstoff, og er dermed mer skånsom mot steinen. Det skytes gjerne opptil et par ganger om dagen oppe i bruddet. ■

GJERDEN FJELLSIKRING AS LEDENDE INNEN FJELLSIKRING

Et maskinentreprenørfirma med nesten 40 års erfaring

GJØR KREVENDE OPPDRAG ENKLERE

GJERDEN
FJELLSIKRING

KAREN SOGNS VEI 49, 3275 SVARSTAD
E-POST: post@gjerdens-fjellsikring.no
TELEFON: 400 03 780
www.gjerdens-fjellsikring.no

VI UTFØRER FJELLSIKRING FRA LIFT & TAU:

- Fjellbolter og bånd
- Ras og fanggjerd
- Steinsprang og isnett
- Wirenett
- Sprenging og demolering
- Tunnelsikring
- Løsmassesikring
- Erosjonsikring
- Spyle- og spettrensk
- Vegetasjonsrydding

MEF-sjefen var sommervikar på E6-anlegg

Bertelsen & Garpestad fikk en uvanlig «sommervikar» i år. MEF-direktør Julie M. Brodtkorb kjørte dumper, graver og hjullaster på E6 Helgeland Sør, på delprosjektet som muligens har norgesrekord i tidspress.

Tekst og foto: Jørn Søderholm – jos@mef.no

FROSTSIKRING: En Volvo 480 legger frostsikringsmasse på det som blir nye E6 Helgeland Sør med MEF-direktøren bak spakene.

FORIS

TÅLMODIG: Tor Kjetil Bergsaker er instruktør for MEF-sjef Julie M. Brodtkorb, i Volvo 480-en han kjører til daglig.

TROFORS: "Hvem faen har putta hun der blondina i dumperen? Og så to på én gang?!"

– Ha ha, ja jeg ble litt svett da jeg hørte det på sambandet første dag, da jeg kjørte dumper sammen med Therese.

Det humrer Julie M. Brodtkorb. Til daglig administrerende direktør i MEF, og høyt profilert representant for maskinentreprenører i offentligheten.

E6 HELGELAND SØR

En uke i juli lot hun alt annet ligge, og reiste til E6 Helgeland Sør. Her tilbragte hun en uke bak spaker og ratt i maskiner hos Bertelsen & Garpestad AS.

Det ble en uke med stupbratt lære-kurve og aha-opplevelser i kø. Dels for å få tilstrekkelig antall timer til å få kompetansebevis på dumper, graver og hjullaster, dels for å komme tettere på virkeligheten ute på anlegg og brakkerigg.

– Når man skal lede en organisasjon som denne, så må man kjenne den fra bunn til topp. Jeg trenger å lære mer om det som foregår ute på anlegg. På Kapskarmoen fikk jeg møte mange fantastisk hyggelige folk, og fikk tilgang på innsikt og informasjon jeg aldri ville fått ellers. Jeg fikk super mottakelse og bare positive tilbakemeldinger. Selv om jeg sikkert forsinket en presset produksjon, sier hun.

FORNØYD: Prosjektleder Bjørn Ivar Nedrejord sammen med Julie M. Brodtkorb. Sistnevnte til daglig administrerende direktør i MEF, men her i jobb som sommervikar hos Bertelsen & Garpestad på Helgeland.

«Hun ønsker å være tett på bransjen, og under huden på det som foregår. Det blir lagt merke til.»

Bjørn Ivar Nedrejord

BRAKKE OG MAT

– *Eksempel på noe av det viktigste du fikk med deg?*

– Om jeg skulle jobbet skift på anlegg fast, så ville jeg stilt to spørsmål: Hvem har ansvaret for brakke-driften og hvem har ansvaret for maten? Begge deler er utrolig viktig for de som jobber der, sier hun.

Brodtkorb fikk prøvd seg på dumper, hjullaster i masselager, samt utlegg, fjellrensk og pigging av sprengstein med graver.

– Fjellrensk var vanskeligst. Pigging var det morsomste og det jeg trivdes best med. Om jeg hadde vært på vei inn i en karriere i

Null utslipp og full ytelse

Innovasjonene fra Wacker Neuson for utslippsfritt arbeid står for null utslipp – det betyr spesiell operatørsikkerhet og miljøvern – med full ytelse.

www.wackerneuson.com/zeroemission

**WACKER
NEUSON**
all it takes!

TJERVÅG

Kvalitetssikring av pukk & grus

ANALYSE
RÅDGIVNING
CE-MERKING

DOKUMENTASJON
KVALITETSSYSTEMER
KURS & OPPLÆRING

Laboratoriet er godkjent av Kontrollrådet i klasse H

TJERVÅG AS / Tlf: 90 21 56 38 / post@tjervag.no / www.tjervag.no

«Det er for få høvelførere. De som kan det får derfor mye jobb og er sikret god betaling.»

Julie M. Brodtkorb

maskin og på anlegg, så ville jeg spesialisert meg på veihold. Det er for få høvelførere. De som kan det får derfor mye jobb og er sikret god betaling, sier hun.

Før hun reiste til E6 Helgeland fikk hun med seg sikkerhetskurs og kurs i arbeidsvarsling. Begge deler ga viktig lærdom, og en "pondus" i diskusjoner med andre hun mener hun ellers ville manglet.

VIKTIG KURS

Arbeidsvarslingskurset ga også en uventet aha-opplevelse i format på opplæring, prøver og fornying av den kompetansen.

– Det vurderes å gjøre arbeidsvarslingskurset om til kun en prøve man kan ta

etter selvstudium, ikke komplett kurs. Om jeg skulle tatt det sånn, så ville jeg ikke fått med det viktigste: Lærdommen i alle historier, erfaringer og praktiske eksempler en god foreleser gir. Folk som jobber mye med arbeidsvarsling kan godt ha en nettpøve med nødvendig fornying hvert femte år, i stedet for å bruke tid på et kurs som føles unødvendig. Men en som er helt ny på det har veldig godt av en kurs, sier Brodtkorb.

– Er anleggsjobben noe som frister til gjentakelse?

– Ja, dette vil jeg gjøre mer av! Jeg håper å kunne få en sommerjobb også neste år, hos en annen entreprenør.

SPORTY

– Vi er glad for at Julie ville være hos oss. Hun ønsker å være tett på bransjen, og under huden på det som foregår. Det blir lagt merke til. Det er sporty at hun brukte tid på dette.

Det sier Bjørn Ivar Nedrejord. Han er prosjektleder i Bertelsen & Garpestad AS, og leder for prosjektet Kapskarmosvenningselv på E6 Helgeland Sør.

Her bygges det 12 kilometer hovedvei på E6 og tre kilometer sideveier. Oppstarten var i september i fjor. Allerede 4. oktober i år skal det settes trafikk på strekningen. Endelig dekke skal legges til våren. Kontrakten er på nær 400 millioner.

SOMMER: F.v. maskinfører/instruktør Tor Kjetil Bergsaker, "sommervikar" Julie M. Brodtkorb, driftsleder Stig Ove Bjerkreim og prosjektleder Bjørn Ivar Nedrejord.

UTSTYR TIL EFFEKTIVT VEIVEDLIKEHOLD

BRØYTESTIKKSETTER/OPPTAKER

BROSPYLER

TUNNELVASKER

SKILTVASKER

www.srisa.no

S.Risa as

Sikvalandsveien 43, 4342 Undheim
Tlf: 51484403

Nyhet - HiLight E3+ nå med HardHat®

De spesialutviklede optiske LED-linsene gir maksimalt lys i den retningen du trenger det uten at noe lys går tapt. En enkelt HiLightmast dekker opp til 3000m² med i gjennomsnitt 20 lux. Dette gjør arbeidsplassen lysere, sikrere og mer produktiv. Dette sammen med en robust konstruksjon og kompakt størrelse gjør oss til det selvsagte valget som leverandør av lystårn.

atlas copco.no

TIDSPRESS: Kapskarmo-Svenningselv på E6 Helgeland Sør har høyt tidspress på seg. Bildet ble tatt midt i juli. Tre uker etter ble det lagt asfaltert bærelag her.

KNALLHARD PÅ BYGGETID

– Kontrakten er ikke spesielt kompleks, men den er knallhard på byggetid. På det meste hadde vi cirka 150 personer engasjert her. Nå er det i nedtrapping, og dekkelegging har startet på deler av strekningen, sa Nedrejord da vi besøkte anlegget tidlig i juli.

Ikke bare er han ansvarlig for BGs "stress-jobb" på Kapskarmo-Svenningselv. Han er også selskapets prosjektleder på E134 Damåsen-Saggrenda ved Kongsberg.

Der skal det være overlevering i september.

Bertelsen & Garpestad AS har vokst betydelig i omsetning de siste årene. Fra 2017 til 2018 med hele 50 prosent, til 900 millioner. I år passerer selskapet milliarder i omsetning.

– Delvis fordi kontraktene blir større, og delvis fordi vi har mye jobb og utrolig mange dyktige mennesker i hele virksomhetens verdikjede, sier Nedrejord.

Selskapet har nylig startet et eget tunnel-selskap, BG Tunnel AS, som nå er i oppbyggingsfase.

Dermed er selskapet langt på vei mot

målet om å være en komplett og slagkraftig entreprenør i alle fag: Grunnarbeid, tunnel og konstruksjon/betong. På E6 Kapskarmo-Svenningselv er Consto UE på betong, mens Vestfold Fjellboring er UE på boring og sprengning. ■

Fra saks til dumper

Therese G. Haugstad (26) er faglært frisør. Etter åtte år i faget ønsket hun noe annet å gjøre. Siden i mai har hun kjørt dumper hos Bertelsen & Garpestad på Helgeland.

KARRIERESKIFT: Therese G. Haugstad trives bedre på anlegg enn i frisørsalongen.

HELGELAND: – Det var ikke helt for meg, det frisørfaget. Jeg var på leting etter noe annet, sier Therese Haugstad fra Lye ved Stavanger.

Helst noe ville hun gjøre noe fysisk og konkret. Derfor var hun på kurs med lager og truck. Så hørte hun at det trengs maskinførere.

– Jeg heiv meg på kurs. Ferdig med det var jeg klar for jobb. Da snakket jeg med driftsleder Stig Ove Bjerkreim. I mai, bare et par dager etter teorikurs og med ferskt kompetansebevis i lomma møtte jeg her oppe. Med nervene i helspenn, ler Therese.

Vi møter henne på anlegget tidlig i juni. Da er hun på sin tredje tur på anlegget. Doosan DA40 dumperen har hun fått godt tak på. Så godt at hun fikk være kjøreinstruktør for "sommervikar" Julie Brodtkorb.

Selv har hun fått oppleve hvor stor forskjell det er på kurs og praktisk arbeid på et presset anlegg.

– Det er noe helt annet. De andre måtte være litt tålmodig i begynnelsen. Alt var nytt, og det var mye læring som skulle gjøres. Jeg dro ut på fritiden på søndag bare for å øve på manøvrering med dumperen. Spesielt rygging, sier hun.

Framover vil hun gjerne lære å kjøre også andre maskiner, som hjullaster og graver. Saks og frisørstol er hun ferdig med.

– Men jeg vil gjerne ta fagbrev som anleggsmaskinfører. Det er et mål, sier Therese G. Haugstad.

Driftsleder Stig Ove Bjerkreim i BG er storfornøyd med å ha Therese som hittil eneste jente på skiftet.

– Veldig positivt bidrag. Både i økonomisk kjøring, ta vare på utstyret og et positivt bidrag til arbeidsmiljøet.

Han vil gjerne ha flere jenter på BGs anlegg, både som læringer og maskinførere.

POSITIVT: Driftsleder Stig Ove Bjerkreim er storfornøyd med å ha Therese med på laget.

DOOSAN: Hun kjører en Doosan DA40 dumper på E6 Helgeland Sør.

Tøffe folk

må ha sikkert utstyr

Våre anleggstanker tåler virkelig juling!

Robust - Sikker - Mobil

VERA TANK

Sikker lagring og transport

☎ 924 19 800 | veratank.no

Bygger naturlig elv for flom og fisk

Elva Måna i Telemark oppgredes. "Død" kraftelv rustes opp til livskraftig fiskeelv og effektiv flomstopper. Plastring er avleggs, her bygges det naturlige terskler og buner. Midt i det hele står Skårberg Maskin AS. Atrå-entreprenøren har utfordrende fjell- og elvejobber som spesialitet.

Tekst: Jørn Söderholm - jos@mef.no

RJUKAN: – En kombinasjon av biotiltak for fisk og flomtiltak. Terskler bygges med store steiner, opp mot åtte tonn per stykk. De skal legges på en bestemt måte, graves ned og låses av andre steiner. Så skal det se naturlig ut. Ikke konsentrert. Det skal være variasjon, og se ut som det har ligget der alltid. Da må du ha kompetente folk til å planlegge og bygge.

Det sier driftsingeniør Stein Martin Hermansen i Hydro Energi. Vi møter ham på Hydro Energis ærverdige hovedkontor i Rjukan, sammen med Karl Halvor Skårberg i Skårberg Maskin AS.

ØRRET OG FLOMVANN

Like nedenfor renner elva Måna gjennom Rjukan sentrum. Tilsynelatende urørt av menneskehender. Men her har Skårberg vært med sine folk og maskiner for et par år siden. Nå er det mulig å fiske ørret i den delen av elva, samtidig som den vil svelge unna store mengder flomvann når det trengs.

Elva renner fra Rjukan ned til Tinnsjøen, føret av et bekkeløp fra den trange dalen mellom Møsvatn og Rjukan. Måna har ikke alltid sett sånn ut. En stund så hun temmelig trasig ut, for å si det som det er. I perioder tørrlagt etter at kraftverkene ble bygget, og med store ansamlinger av sand og stein flomvann har ført med seg.

De siste 20 årene har det i varierende grad blitt jobbet med Måna-prosjektet for å gi elva nytt liv. De siste par årene har det prosjektet tatt ekstra fart, gjennom en tung satsing fra Hydro Energi og øvrige kraftprodusenter i området.

VINTERARBEID: Jobben i elva har foregått vinterstid. Det passer bra for både oppdragsgiver ØTB og entreprenør Skårberg Maskin AS. (Foto: Prosjektet)

UTSIKT: Utbedringen av Måna foregår uten det helt store innrykket av utstyr. En gravemaskin og en dumper eller to holder lenge. Utsikt til Gaustatoppen er hyggelig på jobb. (Foto: Prosjektet)

OPPDRAUGSGIVER ØTB

Arbeidet utføres av Øst-Telemarken Brukseierforening (ØTB). Det er en sammenslutning for alle kraftprodusentene i Skiensvassdraget, som bruker vannet fra Møsvatn og helt ned til Skagerak. Hydro Energi er den største eieren i ØTB. Hermansen er "innleid" som prosjektleder i ØTB for elveprosjektet og tur/gangstien langs Måna.

Først tok man den øverste delen av elva. Den går gjennom Rjukan, og ikke belagt med konsesjon fra NVE.

– Vi ble enige med kommunen om å forskjønne elva. Lage terskler i elvebunnen og buner for å styre vannstrømmen, sier Stein Martin Hermansen.

- *Buner?*
- Ja, strømdrepere i vannet. De bremser farta på vannet i flom.

NEDRE DEL AV ELVA

Arbeidene i elva ble gjort parallelt med bygging av en gang- og sykkelvei langs elva. Nå for tiden jobbes det med nedre del av elva, en ca 10 lang strekning fra Dam Dal ned til Tinnsjøen.

Det vil si: Ikke akkurat nå for tiden. Arbeidene her gjøres på vinterstid, fra

januar til april. Da er det liten vannføring i elva, og det passer godt for både byggherre og entreprenør å gjøre jobben på den kaldeste tiden av året.

Hittil er 50 000 kubikkmeter løsmasser hentet ut av elva. Terskler og buner er bygget opp med stein fra et gammelt ras Skårberg Maskin har tilgang på.

SANDFANG

– Et par hundre meter elvestrekning er gravd ut for å fungere som et fremtidig sandfang for flommasser. Her vil det fanges opp masser som kommer rullende med elva, og det er lett å komme til for å hente ut og kjøre vekk massene. All massen vi tar ut her går i produksjon av pukk og kult til bærelag og veigrus. Dette er resirkulering de luxe, sier Karl Halvor Skårberg.

Dette er et prosjekt som går over tre år, der man framdriftsmessig står ca midt i det. Dette er ikke noe stordriftsprosjekt.

En gravemaskin holder lenge. Sist vinter doblet Skårberg det til to gravemaskiner, samt en dumper og nødvendig transportkapasitet til frakt av stein til elva.

FLINKE FOLK SOM HAR TID

– Vi har brukt Skårberg Maskin på dette

hele tida. Det er viktig å ha en kompetent entreprenør til å gjøre jobben, med flinke folk som har tid til å gjøre jobben. Da vet vi det blir bra. Dette er en type jobb som vil være nødvendig å gjøre også i andre elver framover, sier Hermansen.

- *Hvorfor er dette nødvendig å gjøre?*
- To årsaker. Flomsikring er den ene. Vi gjorde feil på 80-tallet, og plastret elvene med glatte sider. Det skulle se fint ut. I dag vet vi det er totalt feil. Det gjør at vannføringen øker i hastighet, og forverrer flommen. Derfor bygger vi terskler og buner som bremser vannet i stedet.
- *Og den andre årsaken?*
- Biotop for fisk. Vi vil ha fisk opp i elva. Da må det bygges 60 cm terskler som ørreten kan gå over, dyprenner midt i elva med strøm og vannføring samt steingrupper som fisken kan stå bak.
- *Hvordan er det i dag?*

TERSKLER VED TINNSJØEN

– Det er noen store terskler nede ved Tinnsjøen. De er opptil 1,5 meter høye. De er bygget for utseende, og umulig for fisken å komme over. Måna var en av Norges beste ørretelver for kraftutbyggingen. Det er ørret på opptil ti kilo i Tinnsjøen. Når tersklene

SANDFANG: Her er Karl Halvor Skårberg ved den utgravde sandfang-strekningen i Måna. (Alle foto: Jørn Soderholm)

SJEFENE: Karl Halvor Skårberg og prosjektleder Stein Martin Hermansen.

STÅL- OG LANDBRUKSBYGG AS

STÅLBYGG TIL LANDBRUK OG SMÅINDUSTRI

- ✓ Isolert eller uisolert
- ✓ Tilpasset ditt behov
- ✓ Ferdig montert, evt. som byggesett

www.sl-bygg.no

post@sl-bygg.no

Sondre Bjerke
Tlf. 48 02 80 92

Sten Ølvind Bjerke
Tlf. 90 54 75 15

Adresse: Tjøllingveien 416,
3280 Tjodalynng

BREMS: De som bygger elv har skjont at plastring er en dårlig idé. Terskler og buner er bedre til å bremse vannet.

HÅNDVERK: Hans Olav Riggengholt kjører maskin i elva vinterstid. Her er han på en plastrejobb langs FV37 like ved Vemork.

TURSTI: Her bygges det tursti langs elva. Karl Halvor Skårberg sammen med Bjørgulf Garden, John Bakken og Thorbjørn Olesrud.

reduseres får vi en mil med god ørretelv, gang- og sykkelvei langs elva og en rullestolrampe helt ned til elva, sier Hermansen.

Måna-prosjektet er en utfordrende jobb, og bygger mye god kompetanse hos de faste maskinførerne. På spesielle jobber som dette vil oppdragsgiveren kjenne den som skal stå i elva og gjøre jobben, og samarbeidet mellom maskinfører, oppdragsgiver og konsulent er vesentlig.

Det er også en type jobb som føyer seg godt inn i tradisjonen hos den 16 mann store bedriften som holder til i Atrå utenfor Rjukan.

SPESIALOPERASJON

Skårberg Maskin AS ble stiftet med en traktorgriper i 1967, og har hatt mye utradisjonelt arbeid opp gjennom årene. Spesielt kraftoppdrag i vassdrag og tunneler.

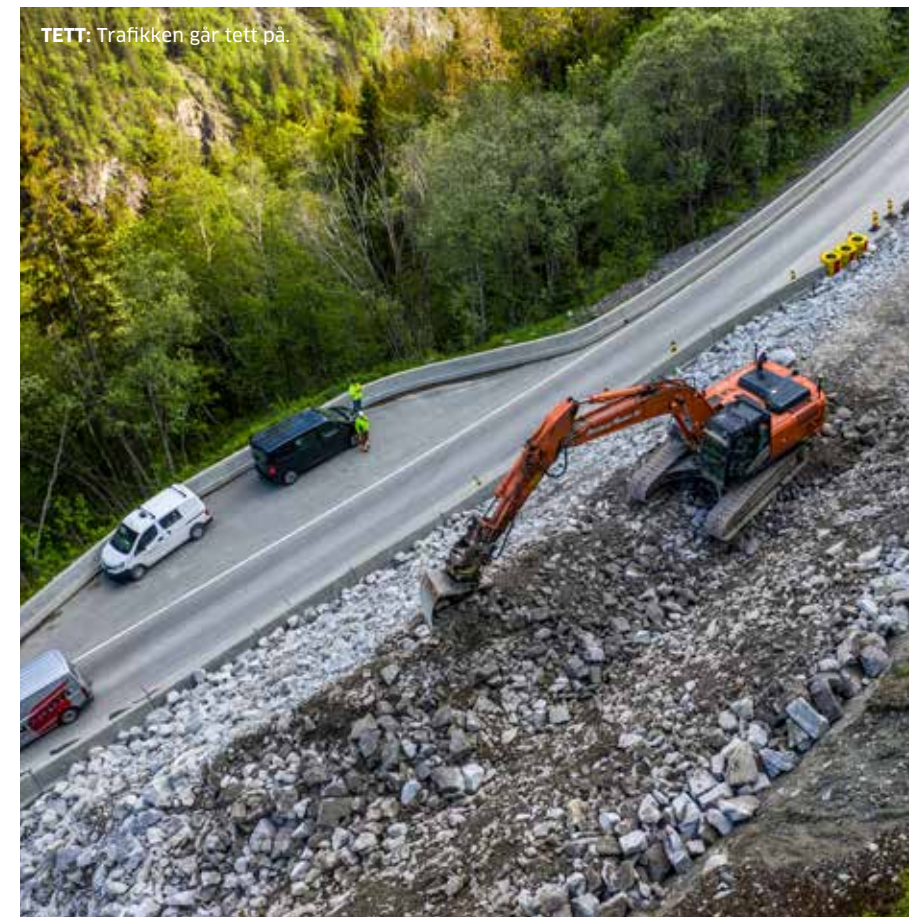
Selskapet var også med på utgravingen av Tungtvannskjelleren på Vemork i fjor. Kjelleren, som ble legendarisk under en viss spesialstyrkeoperasjon under andre verdenskrig, og som man trodde var gått tapt, ble gravd fram en høstdag i 2017 av en Hitachi fra Skårberg Maskin. ■

PLASTRER: Skårberg Maskin plastrer fjellsida ved Vemork. Stabilisering av tre store fjellskråninger over veien, på oppdrag for NCC.

NØYE: Plastringen er et håndverk som tar tid.

TETT: Trafikken går tett på.

QUALITY by GIGANT
MORKMASKIN.NO

5 ÅRS GARANTI!

NORSK DESIGN
MARKEDSLEDER I UTVIKLING

Norges mest solgte
hjulgraver-henger

DYRSKU'N
13.-15. SEPT '19
Vi sees på stand I408

Over 1000 stk solgte
Gigant tilhengere
i Norge

Mørk Maskin AS

Se vår nettside for din nærmeste forhandler - www.morkmaskin.no Tlf. 90 63 97 97

Salg og utleie av maskiner og utstyr til anleggsbransjen

D'AVINO

D'AVINO DUMPERE

- Italiensk 4-hjulsstyrt dumper
- Undervogn og drivlinje er utviklet i over 30 år
- Registreres med hvite skilter
- Nyttelast 11.700 kg
- Totaltvekt 18.000 kg
- Førerkortklasse T fra 16 år eller 18 BE

Rett og slett en unik maskin!

SKUFFER
Vi leverer skuffer og tilbehør til gravemaskiner og hjullastere.

SLITEDELER
Tenner og slitedeler til skuffer til gravere og hjullastere.

UTLEIE Vi har ca 100 maskiner fra 2 tonn til 60 tonn.

BESØK OSS PÅ
DYRSKU'N
13.-15. SEPT '19
STAND I714

MACHINE PARTNER AS
Salg og utleie av maskiner og utstyr til anleggsbransjen

Ta kontakt med **Ole-Kristian Bonstad** / Salgsansvarlig / ole@machinepartner.no / tlf 900 77 115
machinepartner.no

HYUNDAI
CONSTRUCTION EQUIPMENT

Din nye forhandler av Hyundai anleggsmaskiner!

EMS
GROUP

EMSG Norge AS
Bølervegen 40, 2016 Frognør • Norway
Tlf.: +47 63 93 63 00 • E-mail: post@emsg.no
www.emsg.no

Markberedning – et viktig miljøtiltak?

Markberedning i skogen har blitt utført i mange tiår her til lands. I Sverige gjøres det på nesten 90 prosent av skogarealet som skal forynges. Men ikke alle er like fornøyde med praksisen.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Anleggsmaskinen tok turen til de dype skoger nord for Rena i Østerdalen for å ta praksisen nærmere i øyesyn. Der er en ombygd lassbærer travelt opptatt med å harve opp marka mellom noen enslige furutrær. Bakerst på lassbæreren er det montert et aggregat bestående av to roterende skiver med kraftige tenner som graver seg ned i bakken mens maskinen kjører. Jord, røtter og småstein veltes rundt og tilbake ligger en ikke spesielt lekker skogbunn.

HVORFOR MARKBEREDNING?

Det er skogsentreprenør Varli AS som utfører arbeidet. Bedriften har fått i oppdrag av Glommen Skog å markberede et område på 150 dekar. Vi spurte daglig leder Terje Varli hva som er hensikten med denne markberedningen.

– Det er mange gode grunner til det. Vi kan dele inn markberedning i to hovedvarianter. Den ene gjelder for furumark, hvor man ønsker naturlig foryngelse. Man lar det stå igjen noen få «frøtrær» når man avvirker, og markbereder resten av området, sier Varli, som også er styreleder for skogavdelingen i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF).

– Det man gjør er å løfte vekk humusen (den øverste delen av jordlaget, som har en karakteristisk mørk farge, journ. anm.) slik at mineraljorda under kommer fram. Frøene er nemlig avhengig av å komme ned i mineraljorda for å spire. Det er for øvrig også mulig å spre ut frø med markberedningsaggregatet, forklarer han.

OMBYGD LASSBÆRER: Det har ikke vært noen særlig tradisjon i Norge for å drive med markberedning, men aktiviteten er økende.

MILJØTILTAK: Det er kanskje ikke noe pent å se på, men et viktig miljøtiltak, ifølge Terje Varli. – Jeg vil påstå at markberedning faktisk er et viktig ledd i det grønne skiftet. Det gjør at skogen vokser raskere og dermed binder mer CO₂, sier han.

FORIS

1. UVITENHET
Kritikken mot markberedning går nok litt på uvitenhet, ifølge skogs-maskinoperatør Jørn Stener. – Om et par år vil det se betraktelig bedre ut og om fem år vil det være svært vanskelig å se for et utrent øye. Tvert imot vil skogen da være ekstra jevn og fin, sier han.

2. DREVEN
Markberedning står for om lag 20 prosent av omsetningen til Varli AS. Skogsmaskinoperatør Jørn Stener har drevet med det i 20 år.

3. GEBISSET
Bakerst på lassbæreren er det montert et aggregat bestående av to roterende skiver med kraftige tenner som graver seg ned i bakken mens maskinen kjører. Tennene må byttes et par-tre ganger i løpet av en sesong på grunn av slitasje.

LIKE ETTER: Slik ser det gjerne ut etter en runde med markberedning.

7-8 ÅR SENERE: Når det har gått noen år, kan man ikke lenger se spor etter markberedningen, og skogen vokser jevnt og fint.

SNUTEBILLEANGREP

– Den andre varianten er å markberede for planting; altså at det ikke står igjen noen frøtrær, men det settes i stedet ut unge planter, fortsetter Varli.

– Det gjøres i hovedsak for granskog, men har også begynt å bli mer vanlig for furu. Etter markberedningen, som går noe dypere enn ved den første metoden, setter man plantene oppå de haugene med mineraljord som oppstår. Plantene får da liten konkurranse fra vegetasjonen rundt, de vil vokse raskere i starten og dermed ha større sjanse for å overleve. I tillegg blir det et noe mildere klima for planten oppå denne haugen sammenlignet med nede på bakken, noe som reduserer sjansen for frostska-der. Ikke minst er det også en fordel at snutebiller, som gjerne går løs på nyplanta skog, ikke trives på den flekken av mineraljord som blir liggende rundt planta. Hvis man ikke markbereder er det altså mye større sjanse for snutebilleangrep, forklarer han.

LITE UTBREDT I NORGE

Varli AS har 15 ansatte og ni skogsmaski-ner. Tre av maskinene – to lassbærere og én hogstmaskin – er nå tatt ut av normal drift og brukes i stedet til markberedning nå i barmarksesongen. Om lag 20 prosent av bedriftens omsetning (NOK 27 mill. i 2018) kommer fra markberedning.

– Normalt er det lassbærerne vi bygger om, men nå har vi også tatt en hogstmaskin.

Det er veldig få som driver med dette i Norge, og kun en håndfull som bruker denne typen utstyr. De fleste benytter i stedet gravemaskin. Selv har vi drevet med dette siden slutten av på 90-tallet, men det var først i fjor vi økte til tre maskiner, forteller Varli.

– Det har ikke vært noen særlig tradi-sjon i Norge for å drive med markbered-ning. Mens det her i landet benyttes på ca. 20 prosent av foryngelsesarealet, blir omtrent 90 prosent av skogarealet i Sverige markberedt før foryngelse. Det er imid-lertid litt økende bruk av det her til lands også, ettersom det har blitt større fokus på å optimalisere det norske skogbruket. Markberedning er for øvrig ikke noe nytt i Norge. I Trysil, der jeg kommer fra, har dette blitt gjort i mange tiår.

- UVITENHET

Alle fordelene med markberedning til tross; det er betydelig motstand mot praksisen. Naturvernforbundet går så langt som å kalle det en trussel for skognaturen. «Flatene blir uframkommelige både for turgåere og jegere, og skoglandskapet forandres totalt. Ofte er det et virvar av opprevne røtter og stein i tillegg til groper og furer i bakken. De som ikke har sett det før, blir sjokkert når de kommer til et område som er behandlet på denne måten,» kan man lese i en artikkel på Naturvern-forbundets nettsider.

– Det går nok en del på uvitenhet. De klager nok ikke om noen år, når man ikke lenger kan se at det har blitt gjort, sier maskinfører Jørn Stener, som har holdt på med markberedning for Varli AS i 20 år.

– Bare om et par år vil det se betraktelig bedre ut og om fem år vil det være svært vanskelig å se for et utrent øye. Tvert imot vil skogen da være ekstra jevn og fin, sier han.

- VIKTIG LEDD I DET GRØNNE SKIFTET

– Et annet argument vi hører er at det kan føre til økt avrenning. På flatmark er jo ikke det en problemstilling, men i bratte partier kan det være tilfelle. Derfor markbereder vi kun flekkvis i disse områdene, ved å løfte opp og slippe ned igjen aggregatet med jevne mellomrom. På den måten unngår vi økt avrenning fordi vannet aldri rekker å «få fart på seg», forklarer Terje Varli.

– Det er klart at det er jo ikke noe pent å se på like etter at man har markberedt. En som ikke har kunnskap om dette forstår kanskje ikke hvorfor det gjøres og er heller ikke i stand til å se for seg hvordan vil bli om noen få år. Faktum er at dersom man ikke markbereder, vil skogen ikke bare bli mer ujevn, men det blir mindre tømmer enn det som er optimalt for et bærekraftig skogbruk. Jeg vil påstå at markberedning faktisk er et viktig ledd i det grønne skiftet. Det gjør jo at skogen vokser raskere og dermed binder mer CO2, avslutter han. ■

NYHET

Ett panel. Én programvare. Én Løsning.

– Leica MC1 for gravemaskin er her.
Ny intelligent alt-i-en løsning for
anleggsbransjen.

Møt oss på Dyrsku'n
messen 13.-15. sept
Standnummer i402 >>>

LEICA MACHINE CONTROL
#oneforall

Leica Geosystems AS
Telefon: 22 82 12 00
leica-geosystems.no

- when it has to be **right**

Leica
Geosystems

ISTRAIL DUMPERKJERRE

KVALITET HELE VEGEN

- 3 års garanti mot rust på metallisert flater.
- 9 tonn`s kvalitets aksler fra SAF eller BPW med skivebremses.
- Wabco bremseanlegg.
- Nummi tippsylinder.

DYRSKU'N
13.-15. SEPT '19
Vi ses på stand
nr. i302

TRANSPORT
LOGISTIKK 2019
Snakkes på stand
nr. u15

Spesifikasjoner: se www.istrail.com

**Ta kontakt med en
av våre selgere for tilbud:**

Daglig leder:

Oddbjørn Buer
Mobil: 908 268 00
oddbjorn@istrail.com

Selger:

Morten Langeland
Mobil: 905 735 00
morten@istrail.com

Selger:

Wegar Jakobsen
Mobil 91873890
wegar@istrail.com

ROTOTILT
Making it possible since 1986

Rototilt AS infører Securelock på alle tiltrotatorer med ICS systemet som ny sikkerhetsstandard i Norge

SECURELOCK™ – FOR ENKELT OG SIKKERT REDSKAPSBYTT.

Med verdens sikreste sikkerhetslås, eliminerer du faren for pendlende eller å miste redskapet. SecureLock™ kombinerer hydraulisk, mekanisk og sensor med tidlige lydsignaler og gir deg en trygg konstant overvåkning. Nå kan du få SecureLock™ til både maskinfeste og tiltrotatoren.

Se våre store nyheter på
DYRSKU'N 2019, 13 - 15 sep
LOENDAGANE 2019, 27 - 29 sep

rototilt.no

SOMMERGLAD: F.v. Mike Versteeg fra Hitachi i Amsterdam, Nils Olav Gudbrandsen, Nasta-direktør Tom Johansen og markedsjef Kosuke "Ogi" Ogihara i Hitachi CE.

OPPMERKSOMHET: Maskinselger Helge Myrhaug og daglig leder Nils Olav Gudbrandsen i Brødrene Gudbrandsen AS. Fotografen er Espen Braata fra Anlegg og Transport.

Jubileumsmaskin fra Japan til Toten

Dette er maskin nummer 300 000 produsert på Hitachis fabrikk. Den gikk til Toten, og ble personlig overlevert til sjefen i Brødrene Gudbrandsen AS.

Tekst og foto: Jørn Söderholm – jos@mef.no

LARVIK: Den ser ut som en helt vanlig Hitachi ZX85-6 åttetonner. Det er den forsåvidt også, satt opp som den er med det vanligste tilbehøret for en entreprenørsmaskin i den størrelsen. Men akkurat denne er også litt spesiell: Den er maskin nummer 300 000 som har beltet ut av Hitachis Tierra-fabrikk, som produserer små maskiner opptil åtte tonn.

Maskinen ble en solfylt fredag midt i juli overlevert til Brødrene Gudbrandsen AS, med litt ekstra pomp og prakt. Leder for salgs- og markedsdivisjonen til Hitachi i Europa, Asia og Afrika, Kosuke "Ogi" Ogihara tok personlig turen fra Japan, og overleverte maskinen til Nils Olav Gudbrandsen under en seremoni på Nasta i Larvik.

– Nasta er selskapet vi alltid kan stole på – ikke bare mht til salg men også utvik-

ling. Vi setter stor pris på å overlevere en slik spesiell maskin til en lojal kunde samt en lojal leverandør, sa Ogihara ved overleveringen.

– Hitachi og Nasta er en god leverandør. Dette er den tredje ZX85-en vi kjøper. Den skal inn på mye gartner- og VA-arbeid, sier daglig leder Nils Olav Gudbrandsen. Han valgte å avbryte ferien for å ta imot maskinen i Larvik.

OVER 2000 ÅTTETONNERE

Nasta-sjef Tom Johansen var stolt og fornøyd.

– Dette er en svært hyggelig markering, både for Hitachi Construction Machinery og Nasta AS. Utenom Japan er nok Norge det landet der det selges flest åttetonner. De siste 20 årene har vi beltet ut godt over 2 000 nye Hitachi 8-tonnere til norske

kunder. Nettopp derfor er dette en viktig markering for oss. Det er også en fjær i hatten at Hitachi dedikerte jubileumsmaskinen til Nasta og til en dyktig og lojal entreprenør, sier Johansen.

Brødrene Gudbrandsen på Lena kjøpte sin første Hitachi, 20-tonneren Hitachi EX200, i 1987. Siden den gang har blitt mye oransje maskiner hos det snart 70 år gamle firmaet. I dag har de maskiner fra femtonneren ZX55 til 40-tonneren ZX350. Senere i høst får de overlevert ytterligere en ZX350.

INDRE ØSTLANDET

Entreprenøren har utviklet seg til å bli en betydelig aktør i det indre Østlandsområdet. Med sine 49 ansatte utfører bedriften alle typer anleggsoppdrag for både offentlige og private oppdragsgivere.

– Brødrene Gudbrandsen er en dyktig, hyggelig og lojal kunde. Som maskinselger er det en fryd for meg å komme på besøk og alltid oppleve jordnær ledelse og flinke, takknemlige maskinførere, sier maskinselger Helge Myrhaug fra Nasta.

Gjennom straks 30 år i Nasta har han loggført bortimot 1500 solgte Hitachi-maskiner.

Tierra-fabrikken ved Kyoto i Japan produserer 25 000 enheter pr år, med rundt 600 personer sysselsatt.

Den formelle overleveringen skjedde i form av en stor nøkkel fra Kosuke Ogihara til Nils Olav Gudbrandsen. Deretter ble det feiring med kake, og bilde av symbolnøkkelen var godt synlig på så vel maskin som kake. ■

Nils Olav Gudbrandsen tok en feriedag på overlevering hos Nasta. Han lar nok 300 000-merket bli værende på den nye maskinen en god stund.

Flere jenter blant de beste

Volvo Maskin har tradisjonen tro invitert de beste VG2-elevene på landslinjene med på tur. Tre av ti på «bestemannsturen» var jenter. – Beviser at anleggsbransjen passer for alle, uansett kjønn, sier læreren.

Tekst: Jørn Søderholm – jos@mef.no

SVERIGE: Enkelte ting forandrer seg ikke. "Bestemannsturen", for eksempel.

Tradisjonen tro inviterte også i år Volvo Maskin de beste elevene på VG2 anleggsteknikk og arbeidsmaskiner fra landslinjeskolene med på tur. Reisemålene er som før: Hjullasterfabrikken i Arvika, Munktellemuseet og Volvo Customer Center i Eskilstuna.

Kan hende begrepet «bestemann» begynner å bli lite dekkende? I år var nemlig tre av «bestemennene» jenter.

PASSER FOR ALLE

– Det største antallet så langt. Det er forhåpentligvis et bevis på at anleggsbransjen kan passe for alle uansett kjønn. Det viser også at interesse for faget og dedikasjon for å gjøre en god jobb er det som teller. Jenter har allerede markert seg positivt innenfor flere fagfelt, så det er på tide at også anleggsgutta får kjenne litt på konkurransen. Noe justering på kjønnsbalansen i bransjen er vel både nødvendig og ønskelig,

sier lærer og landslinjekoordinator Odd Arne Meyer Sjøberg på Sam Eyde videregående skole.

Turen fører seg inn i en årelang tradisjon, der Volvo Maskin vil hedre elever som har utmerket seg særlig positivt det siste skoleåret.

Karakterer og fravær er selvfølgelig viktige elementer i utvelgelsen. Men for å nå opp må elevene ha "full pakke" også på andre områder. Egenskaper som ansvarsbevissthet, samarbeid, initiativ og faglig utvikling veier vel så tungt. Alt det bransjens bedrifter ønsker seg av lærlinger, altså.

Reisevert Knut Sollesnes fra Volvo Maskin, samt reiselederne Ketil Johansen fra Fauske vgs og landslinjekoordinator Odd Arne Meyer Sjøberg samlet de fleste elevene på Gardermoen. Derfra gikk turen til Volvos hjullasterfabrikk i Arvika.

HJULLASTER

– Der ble vi godt mottatt og fikk en firmapresentasjon og lunch, samt en runde

rundt hele produksjonslinjen. Der fikk vi gå helt inn på monteringslinjene så vi kunne se på hvordan de enkelte detaljene ble satt sammen. Det var utrolig å se på flyten, og hvordan de enkelte elementene til slutt ender opp som en komplett hjullaster, sier Sjøberg.

Elever og ledsagere la særlig merke til roen som preget de som monterte maskinene. Det var tydelig at Volvo både hadde en god plan for produksjonen og et bevisst fokus på HMS.

Etter Arvika fortsatte delegasjonen til Eskilstuna for overnatting på hotell Bolinder og middag på Papas Tapas.

Dag to startet med tur til Volvo Customer Center. På grunn av Bauma arrangeres ikke Volvo Days i år, men det ble likevel satt opp et lite maskinshow med maskiner og lastebiler, med fokus på de siste nyvinninger og forbedringer. Rosinen i pølsa kom til slutt, med "stick time" og prøving av maskiner.

DE BESTE: En fornøyd gjeng etter prøvekjøring på Volvo Customer Center. På bakken, f.v.: Knut Sollesnes (Volvo), Ketil Johansen, Håvard Bleken, Odin Kolpus Arvola, Rune André Heitmann, Kasper Heldal Bjelland, Thomas Tollhaug og Odd Arne M Sjøberg. På maskinen, f.v.: Bente Kvía Espedal, Sandra Dervola, Astrid Åbergsjord, Joakim Eikeskog og Jonas Finn Rasmussen. (Foto: Volvo / arrangøren)

PRØVETUR

– Vi fikk prøve forskjellige gravemaskiner og prøvetur i dumper. Hjullasterne var dessverre opptatt i forbindelse med kursing, så de var ikke tilgjengelige. Å sitte bak spakene på en 750-graver er ikke hverdagskost for noen av deltagerne. Så det var en fornøyd gjeng som samlet seg til lunch på Customer Center, før vi kjørte ned til omvisning på Munktellemuseet i Eskilstuna, forteller han.

Etter en lang og innholdsrik dag med mange inntrykk som skulle fordøyes ble det stille i bussen til Karlstad for siste overnatting.

Etter frokost gikk bussen i retning Norge, med en stopp for herryhandel i Charlottenberg. Enkelte ting forandrer seg ikke, som sagt.

– Det var en fornøyd gjeng som takket for seg, før de gikk inn på Gardermoen for innsjekk og siste etappe hjem. Skolene takker igjen for initiativet fra Volvo Maskin, som er et viktig bidrag i forhold til rekruttering til bransjen, sier Odd Arne Meyer Sjøberg. ■

TEKNOLOGI: Hva er best, ny eller gammel teknologi?

ÅRETS BESTE ELEVER PÅ LANDSLINJENE

Skole	ARA/AT	Navn
Kirkenes	ARA	Odin Kolpus Arvola
Kirkenes	AT	Sandra Dervola
Fauske	ARA	Astrid Åbergsjord
Fauske	AT	Rune André Heitmann
Solør	ARA	Thomas Tollhaug
Solør	AT	Bleken, Håvard
Øksnevad	ARA	Joakim Eikeskog
Øksnevad	AT	Bente Kvía Espedal
Sam Eyde	ARA	Jonas Finn Rasmussen
Sam Eyde	AT	Kasper Heldal Bjelland
Fauske	Ledsager	Ketil Johansen
Sam Eyde	Ledsager	Odd Arne Meyer Sjøberg
Volvo Maskin	Vert	Knut Sollesnes

Vi har egen tillverkning, reparation och service av
Lyftmagmeter och Metallseparatorer

ÄLMHULTS EL-MEK AB
www.elmemagnets.com Tel: +46 476 150 05

elme
MAGNETS

Magnetseparator MS1000S1200
Separering av järn

Virvelströmsseparator VS1200
Separering av alu, koppar, zink...

Lyftmagnet LM1300
Hantering av järnskrot

ARBEIDSBRAKKER OG TILHENGERE

*** SPISEVOGNER**
*** SPESIALVOGNER**
*** TOALETTVOGNER**
*** BADEVOGNER**
*** BOLIGVOGNER**
*** TILHENGERE**

*** SKAPHENGERE**
*** VAREHENGERE**
*** TIPPHENGERE**
*** KJØLEHENGERE**
*** SALGSVOGNER**

wiks

wiks.no / salg@wiks.no / tel. 950 71 777

Følg oss på Facebook

ER DU LEVERANDØR TIL BRANSJEN OG VIL VÆRE MED I REGISTERET?

Ta kontakt med Anita: e-post: anita@a2media.no, tlf: 901 10 688

ABS-MASKIN AS

Postboks 34,
3051 Mjøndalen
Tlf: (+47) 3223 1810
post@abs-maskin.no
abs-maskin.no

Ahlsell Norge AS

Postboks 184,
4065 Stavanger
Tlf: +47 51 81 85 00
info@ahlsell.no
www.ahlsell.no/

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no/

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

AnleggsSystemer AS

Stokkamyrveien 12,
4313 SANDNES
Tlf: 51 85 62 90
john@anleggsystemer.no
www.anleggsystemer.no

Atlas COPCO Anlegg og Gruveteknikk AS

Postboks 334,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
ac.anlegg@no.atlascopco.com
www.atlascopco.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

Cramo AS

Pb. 34 Alnabru,
0614 OSLO
Tlf: 23 37 55 60
info.no@cramo.com
www.cramo.no/

Dagenborg Maskin AS

9018 Tromsø
Tlf: 77 60 73 30
post@dagenborg.no
www.dagenborg.no

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Eterni

Tlf: 08462
post@eterni.no
www.eterni.no

Exero AB

Önskan 222,
895 97 Skorpel
Tlf: 0046 661 140 880
info@exero.se
www.exero.se

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no/

Gjerstad Products AS

4993 Sundebru
Tlf: +47 37 11 91 00
mail@gjerstad.com
www.gjerstad.com/

Grønt Punkt

Postboks 91 Skøyen,
0212 Oslo
Tlf: 22 12 15 00
post@grontpunkt.no
www.grontpunkt.no

Gummi-Industri AS

3474 ÅROS
Tlf: 90 55 22 32
post@gummi-industri.no
www.gummi-industri.no/

Hardlife AS

Storebotn 48,
5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heideinreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

Hella Maskin AS

3962 Stathelle
Tlf: 35 96 72 72
post@hella.no
www.hella.no

HYMAX AS

Strandsagveien 14
Tlf: 62 33 06 60
hymax@hymax.no
www.hymax.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Kulstad Maskin AS

7660 Vuku
Tlf: 951 29 494
post@kulstadmaskin.no
www.kulstadmaskin.no

Llentab

0663 Oslo
Tlf: 97707300
post@llentab.no
www.llentab.no

Mathisen Maskin AS

Avd. Sørreisa:
Gottesjord, 9310 Sørreisa.
Tlf: +47 915 94 151
arne@mathisenmaskin.no
www.mathisenmaskin.no

MEC-TEC AS

Ingeniør Rybergsgt. 99,
3027 Drammen
Tlf: 33772572
mectec@mectec.no
www.mectec.no/

Megger AS

Bjørnstadmyra 7,
1712 Grålum
Tlf: 22280040
post@megger.no
www.megger.no/

MG Salg og Utleie AS

Fossegrenda 3,
7038 Trondheim
Tlf: 73 96 26 00
post@mgsalg.no
www.mgsalg.no

MOLDEGAARD MARITIME LOGISTICS AS

Birger Hatlebaksv. 22,
6415 MOLDE
Tlf: 71 25 06 30
firmapost@moldegaard.as
www.moldegaard.no

Nils A. Mørk Maskin AS

1823 Knapstad
Tlf: 90639797
hans.anton@namm.no
www.namm.no

Nor Slep AS

PB.1252,
3205 Sandefjord
Tlf: 33 48 93 70
norslep@norslep.no
www.norslep.no

Nordisk Dekk Import AS

4262 AVALDSNES
www.nidas.no

NTM Trailer & tipp

Postboks 73,
1309 Rud
Tlf: 67 17 19 30
post@ntm.no
www.ntm.no

Oldroyd AS

Industriveien 1,
3766 Sannidal,
Tlf: +47 35 98 75 50
mail@oldroyd.no
www.oldroyd.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Powel Construction AS

7037 Trondheim
Tlf: 73 80 45 00
geminip@powel.no
www.powel.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4,
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Pumpe-service AS

Tlf: 23 33 84 00
post@pumpe-service.no
www.pumpe-service.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

SG Finans

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.sgfinans.no/

SK Produkter

1471 Lørenskog
Tlf: 67 97 40 30
info@skprodukter.no
www.skprodukter.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMB Parts AB Norge

3057 Solbergelva
Tlf: 32875850
per-eivind.braaten@
smpparts.com
www.smpparts.com/no

SSAB Svensk Stål AS

Pb. 47,
1314 Vøyenenga
Tlf: 23 11 85 80
www.ssab.se

Steelwrist AS

SE-192 75 Rosersberg,
Sverige
Tlf: +47 236 50 226
www.steelwrist.com/

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Strømberg Plast AS

Postboks 3,
2005 RÆLINGEN
Tlf: 64802909
office@strombergs-plast.no
www.strombergs-plast.no/

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no/

Veim AS

3414 Lierstranda
Tlf: 32 84 94 20
kjell@veimas.no
www.veimas.no

Volvo Maskin AS

Postboks 603.
1411 Kolbotn
Tlf: 66 81 86 86
firmapost@volvo.no
www.volvomaskin.no

Wacker Neuson AS

Trondheimsvegen 503,
2016 Frogner
Tlf: 63868900
www.wackerneuson.com/

WIKS AS

1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

Wirtgen Norway AS

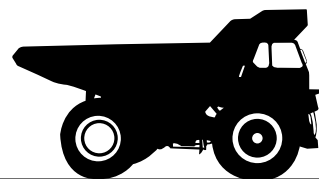
3071 Sande i Vestfold
Tlf: 33 78 66 00
post.norway@wirtgen-group.
com
www.wirtgen-group.com/
norway

Zirius AS

Tlf: 40 00 77 07
salg@zirius.no
www.zirius.no

Ølen Betong AS

Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

Velkommen til

Loendagane 2019

40 års jubileum

27. - 29. september 2019

Hotel Alexandra - Loen

www.facebook.com/loendagane/
www.mef.no

UTEN VEDLIKEHOLD FORFALLER LANDET

Innspill og tilbakemeldinger fra medlemmer over hele landet er en viktig forutsetning for at hovedstyret i MEF kan jobbe på en god måte. Jeg ønsker i den forbindelse å takke alle MEF-ere som i en hektisk hverdag setter av tid til å svare på medlemsundersøkelsene dere mottar i løpet av året.

Over 800 medlemmer svarte på den halvårlige undersøkelsen som ble gjennomført i juni. Det er nok få andre organisasjoner som kan vise til en slik oppslutning. Dere som har deltatt har blant annet gitt oss verdifulle tilbakemeldinger når det gjelder markedsforventninger og medlemstilbudet til MEF. Jeg kan forsikre dere om at svarene er til stor nytte for styret og administrasjonen, i tillegg gir det økt tyngde og troverdighet til det næringspolitiske arbeidet vårt.

Ikke overraskende bekrefter juni-undersøkelsen at det er stor optimisme blant MEF-bedriftene. Faktisk har de samlede forventningene til omsetning, lønnsomhet og sysselsetting for de neste seks månedene aldri vært høyere de årene dette har blitt målt. Det tegner til å bli en travelt høst for medlemmene, men det er selvsagt slik vi entreprenører liker det!

MEF går også innholdsrike måneder imøte. Den 9. september avholdes kommunestyre- og fylkestingsvalget. En viktig sak for oss i den sammenheng er behovet for styrke satsingen på vedlikehold av infrastrukturen rundt om i landet.

MEF har lenge vært opptatt av at politikerne ikke må la seg fullstendig blende av alt nytt som skal bygges, men også sørge for å ta vare på det vi allerede har. Og det med

god grunn. Kartlegginger viser at vedlikeholdsetterslepet på veier, vann- og avløpsnett og offentlige bygg er på flere hundre milliarder kroner. Manglende vedlikehold er en trussel mot liv og helse, i tillegg til at effektiviteten til næringslivet reduseres. Uten vedlikehold forfaller landet.

Ofte er det dessverre slik at vedlikehold av kommunal infrastruktur i budsjettprosessene havner i skyggen av de ulike lovpålagte oppgavene som lokalpolitikere må følge opp. Vi trenger flere politikere som tør å prioritere vedlikehold av veier og avløpsnett, selv om dette sjelden resulterer i de store oppslagene i lokalpressen.

Det betyr noe hvem som styrer norske kommuner. Og det betyr noe at MEF og andre med et hjerte som banker for infrastruktur stadig minner politikerne om at vedlikehold er en forutsetning for velfungerende lokalsamfunn. Vårt budskap er klart og tydelig: Vi kan ikke skyve disse oppgavene over på de generasjonene som kommer etter oss.

Arnstein Repstad
Styreleder MEF

MASKIN-
ENTREPRENØRENE'S
FORBUND

Anleggstreff i Våler

KNA Varna

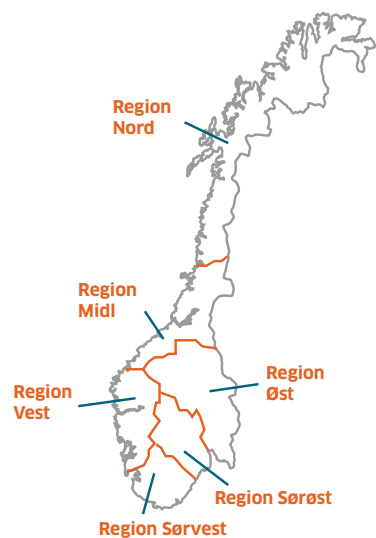
30. - 31. august 2019

- Maskinutstilling
- Prøvekjøring av maskiner
- Faglig seminar
- Demonstrasjon av utstyr

Fredag 30/8 10.00 - 17.00
Lørdag 31/8 10.00 - 15.00

Gratis inngang
Velkommen!

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

OSLO-KONTORET
Fred Olsengate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

REGION ØST
Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

REGION SØRØST
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 33 35 99 90
region.sorost@mef.no

REGION SØRVEST
Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000
region.sorvest@mef.no

REGION VEST
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

REGION MIDT
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

REGION NORD
Stakkevollveien 41
9010 Tromsø
Telefon 35 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

SEKSJON RESSURS OG MILJØ
- Skog
- Brønn og spesialboring
- Gjenvinning og avfallshåndtering
Fred Olsengate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

NYE NETTSIDER FOR MEF

I september lanserer vi nye nettsider for mef.no. Vi håper det vil være nyttig for våre medlemmer. Da vil dere enkelt finne informasjon om medlemsfordele, kurs, arrangementer og relevante nyheter.

ARCTIC ENTREPRENEUR 2020

Hold av datoene 21.-23. januar 2020. Da møtes vi igjen i the Qube ved Clarion Hotel & Congress, Gardermoen. Det er fortsatt mulig å bestille standplass på www.arcticentrepreneur.no. Øvrig påmelding åpner i slutten av september. Det blir stor utstilling, spennende fagseminar, Vinterfest og Brakkemiddag. Vi får besøk av statsminister Erna Solberg, samferdselsminister Jon Georg Dale, komiker Jon Niklas Rønning, bandet Staut og basehopper Karina Hollekim, for å nevne noen.

MICHAELA KLOUDA

REGION ØST

ÅRETS REKETUR PÅ OSLOFJORDEN

Medlemmer fra hele regionen, samt handelsavtalepartnere, deltok på årets Reketur på Oslofjorden den 19. juni. Selv om været kunne vært hyggeligere, ble det en båt fylt med trivelige mennesker og smakfulle reker. Kommunikasjonssjef i MEF, Håvard Almas, informerte alle om krisehåndtering.

MÅNEDENS BEDRIFT

Maskinentreprenør
Bjørn Furu AS
(på bildet m/kona)
MEF avd.: Oslo/Akershus
Medlem siden: 2014
Antall ansatte: 8 ansatte
Hva driver de med: Tomtegraving
Hvorfor medlem i MEF: Sosialt, juridisk, hjelp med sentral godkjenning, hyggelige folk, handelsavtaler

REGION NORD

MEDLEMSBESØK

Regionsjef Martin Grønnslett var på flere medlemsbesøk før sommerferien. Først innom Terje Halsan i Glomfjord som har vært medlem hos MEF i 62 år! Der møtte han Stine Mari Halsan som er varamedlem til styret i Nordland.

Turen gikk videre til Nesna Maskinstasjon og gjengen der. De har 41 år bak seg i MEF og de fikk en god prat om blant annet krav om ledebil ved transport av stor utstyr.

Martin var også innom Bendiksen entreprenør og OK Kristoffersen i Brønnøysund. Vidar Bendiksen i Bendiksen entreprenør er også nyvalgt varamedlem til styret i Nordland.

Hos OK møtte han ny daglig leder Christine Høigaard som sammen med Ken W Kristoffersen skal ta firmaet som nærmer seg 70 år videre inn i fremtiden.

Alltid hyggelig med slike medlemsbesøk og vi satser på mange flere i løpet av høsten og vinteren!

MÅNEDENS LÆRLING

Simen S Endresplass (19)
Jobber i bedriften: Becker Entreprenør AS i Oslo
Utdanning: Bygg og anleggsteknikk og Anleggsteknikk
Beste med bransjen: å være/jobbe mye ute.
Hobby: Fiske/friluftsliv

BESØK I KAUTOKEINO

I forbindelse med andre møter i Alta, fikk Rolf Erling Heggem og Martin Grønnslett tatt en liten runde innom Ove Eriksen (Eriksen Maskin), Per William Hermansen (Kauto maskin) og Jostein Biti (Biti maskin) i Kautokeino. På turen til Kautokeino fikk de også sett Kløfta og veien der. Dette er nok det veistykket Martin har pratet mest om de siste årene, og da er det greit at man får sett det med egne øyne. De kan ikke klage på kjøreforholdene i dag, men ser absolutt behovet for at det gjøres noe med denne strekningen så fort som mulig.

Takk for oss!

REGION MIDT

MEDLEMSMØTE PÅ SKOTHOLMEN

MEF avd. Møre og Romsdal arrangerte medlemsmøte for sine medlemmer 27. mai på Skotholmen utenfor Fosnavåg. Dagen startet med styremøte i henholdsvis OKAB og MEF, deretter var det middag på nevnte Skotholmen.

MEF vil takke alle medlemmene for en hyggelig ettermiddag og kveld!

NYE LÆRLINGER KLARE TIL START

Espen Wicken i OKAB Møre og Romsdal besøkte Svinø Entreprenør før sommeren. Der har de ansatt tre nye lærlinger. Fra venstre prosjektleder Odd Ivar Svinø, lærling i anleggsmaskinførerfaget Adrian Lande, Espen Wicken i OKAB MR, lærling i fjell og berverksfaget Espen Aleksander Sollied, daglig leder Oddgeir Svinø, lærling i anleggsmaskinmekanikerfaget Marcus Arne Myrvang og verksmester Jochim Eliassen.

OKAB MR ønsker bedrift og lærlinger lykke til med opplæringen!

THALLAUG

www.thallaug.no

Vi bistår grunneiere, tomtfestere, landbruks- og skogbruksklienter i et hvert spørsmål knyttet til fast eiendom eller landbruk.

Blant annet:

- Salg av skog
- Eiendomsoverdragelse, odel, generasjonsskifte
- Tomtefeste
- Forpaktning
- Allmenningsrett
- Grensetvister

Advokatfirmaet Thallaug ANS

P.b. 354, 2602 Lillehammer, tlf. 61 27 99 50 post@thallaug.no

En ekstra trygghet FOR DEG OG MILJØET

Ikke alle skader dekkes av ansvarsforsikringen. Hvis bedriften din er uheldig og forårsaker miljøskader, er naturmangfoldloven ganske streng. Dette gjelder både ved plutselige skader og gradvise skader, som for eksempel lekkasjer.

Som MEF-bedrift dekker vi deg også der vanlig ansvarsforsikring ikke strekker til. Uten pristillegg.

- Alle typer miljøskader
- Tilbakeføring av naturen slik den var før skaden
- Opprydding på egen eiendom

VIL DU VITE MER?

Ring en av våre MEF-eksperter på 62 51 65 31

if.no/miljøforsikring

I samarbeid med:

Maskin-
entreprenørenes
Forbund

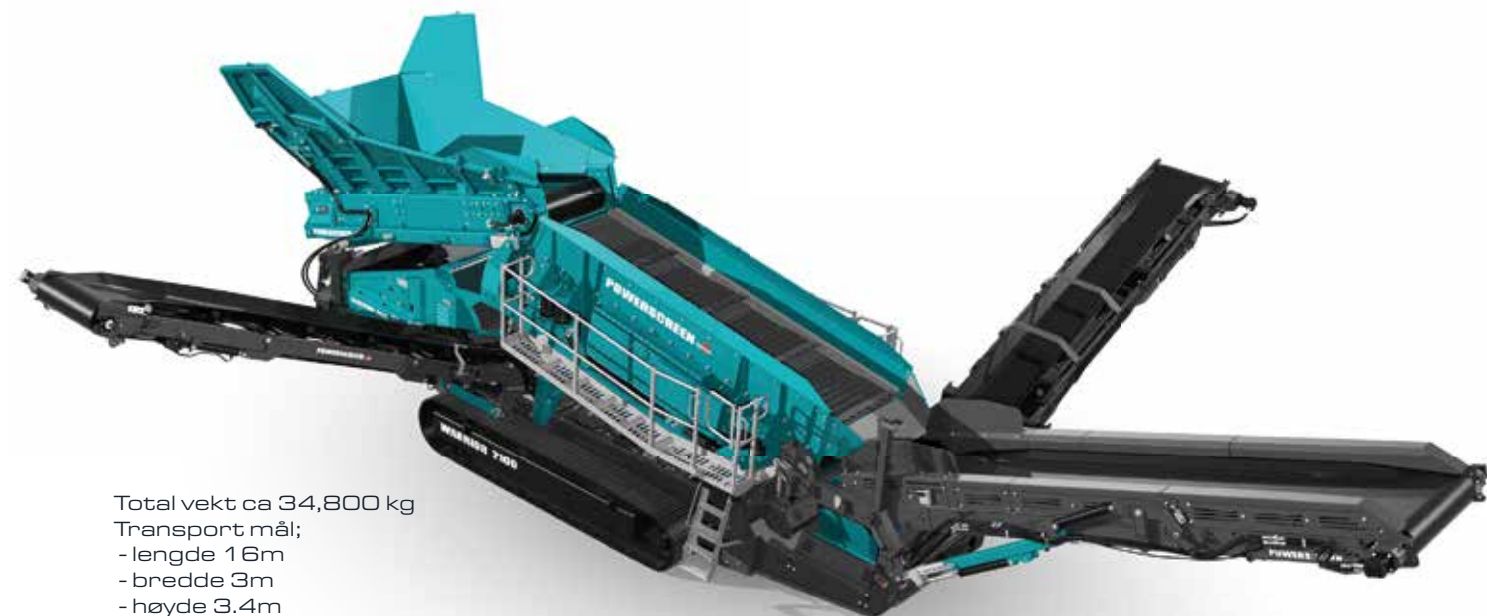

Scandia Maskin

*20 år med kvalitet
- alt til pukkverk*

Markedets mest effektive sikteverk i sin vektklasse

- triple akslinger med slag fra 13 til 16mm
- justerbar slagretning fra 30 til 60 grader
- størst kapasitet for sortering av bærelagsmasse (20-120mm)

Total vekt ca 34,800 kg
Transport mål;
- lengde 16m
- bredde 3m
- høyde 3.4m

Powerscreen -
WARRIOR 2100

Kontakt Marius Torgersen
tlf 977 40 007 - marius@scandiamaskin.no

Scandia Maskin AS
Tel (+47) 32 21 00 50

post@scandiamaskin.no

www.scandiamaskin.no

VOLVO EC300EL MAKSIMAL EFFEKTIVITET

Volvo Maskin AS
Telefon: 66 81 86 86
www.volvomaskin.no

Det er et faktum at maskinførere arbeider mer effektivt når de har det beste verktøyet til å utføre jobben. Volvo EC300EL er en overlegen produksjonsmaskin, med et unikt førermiljø. Riktig ergonomisk design, ideell plassering av brytere, og god sikt fra førerplassen gjør at føreren yter maksimalt hele dagen. Avansert motor teknologi gjør at maskinen oppnår en stor forbedring i drivstoffeffektiviteten, noe som gir betydelig redusert dieselkostnader. Dette sammen med Volvo sin avanserte og presise hydraulikksystem gjør EC300EL til markedets beste og mest effektive arbeidsplass.

Ta kontakt med en av våre selgere for et godt tilbud!

